

Viltkartlegging i Gjesdal kommune

Toralf Tysse

Viltet i Gjesdal kommune

Status for viktige arter og funksjonsområder

Ecofact rapport: 401

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Tysse, T. 2014. Viltet i Gjesdal kommune. Status for viktige funksjonsområder og arter. Ecofact rapport 401.
Nøkkelord:	Gjesdal kommune, viltkartlegging, revisjon av viltkartet, funksjonsområder
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-399-5
Oppdragsgiver:	Gjesdal kommune
Prosjektleder hos Ecofact:	Toralf Tysse
Samarbeidspartnere:	
Prosjektmedarbeidere:	Bjarne Oddane
Kvalitetssikret av:	Bjarne Oddane og Bjørn Øvstaas (ekstern)
Forside:	Spetteområde ovenfor Oltedalsvatnet. Foto: Toralf Tysse

www.ecofact.no

INNHOOLD

FORORD.....	2
SAMMENDRAG	3
1 INNLEDNING	4
2 MATERIALE OG METODER	4
2.1 KILDER	4
2.2 BEFARING OG KVALITETSSIKRING.....	5
3 VILTET I GJESDAL KOMMUNE.....	5
3.1 NATURGRUNNLAGET	5
3.2 GENERELT OM VILTET I KOMMUNEN	6
3.3 VIKTIGE VILTOMRÅDER.....	12
3.3.1 <i>Amfibier og krypdyr</i>	12
3.3.2 <i>Lommer og dykkere</i>	12
3.3.3 <i>Pelikanfugler</i>	13
3.3.4 <i>Storkefugler</i>	15
3.3.5 <i>Andefugler</i>	15
3.3.6 <i>Dagrovfugler</i>	17
3.3.7 <i>Hønsefugler</i>	19
3.3.8 <i>Vade-, måke- og alkefugler</i>	20
3.3.9 <i>Ugler</i>	22
3.3.10 <i>Spettefugler</i>	24
3.3.11 <i>Spurvefugler</i>	26
3.3.12 <i>Hjortevilt</i>	28
3.3.13 <i>Andre pattedyrarter</i>	34
3.3.14 <i>Rødlistearter</i>	35

FORORD

Denne rapporten er et resultat av en lang prosess mot å revidere viltkartet for Gjesdal kommune. En rekke personer har bidratt til det endelige produktet, som er denne rapporten, faktaark for alle viktige funksjonsområdene som er lokalisert, samt digitale kartfiler.

Det må bemerkes at et viltkart er et skjønnsmessig utvalg av de viktigste villokalitetene i kommunen. Skjønnssrommet er minst hva gjelder faste yngleplasser og lokaliteter der det er lett å kvantifisere viltet, som våtmarksområder. For grupper som spurvefugler og hjortedyr er det vanskeligere å definere de viktigste områdene, da det er flytende overganger mot mindre viktige lokaliteter.

Da viltkartet i stor grad er basert på intervjuer, er vi prisgitt den kunnskapen som lokale ressurspersoner besitter. Det kan være viktige ressurspersoner i kommunen som vi ikke har intervjuet, og som kunne ha bidratt til at utformingen og fordelingen av noen av viltområdene ville ha sett annerledes ut.

Et viltkart vil ellers alltid være mest representativt for det året da arbeidet ble gjort. Selv om mange arter har faste funksjonsområder, vil dynamikken i naturen kreve at kartet blir revidert med få års mellomrom.

Vi vil takke alle de informanter som har bidratt til revisjon av viltkartet. I denne forbindelse vil vi spesielt takke ressurspersonen Bjørn Øvstaas, som på tross av sin vanskelige helsesituasjon, har bidratt betydelig til dette arbeidet.

Til slutt vil vi takke oppdragsgiver Gudrun Kristensen i Gjesdal kommune for all den hjelpen vi har fått i prosessen mot et revidert viltkart.

November 2014

Toralf Tysse

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Gjesdal kommune har hatt behov for å revidere et 22 år gammelt viltkart. Ecofact fikk i februar tildelt dette oppdraget, med plan om slutføring den 1.11.

Datagrunnlag

Revisjon av viltkartet har vært en prosess med mange lokale ressurspersoner involvert. Kartet og tilhørende rapport og faktaark er et resultat av mange intervjuer, søk i nettbaserte kilder og flere dagers feltarbeid og befaringer i kommunen.

Datagrunnlaget for arbeidet vurderes som overveiende bra, spesielt på fugler. De indre deler av kommunen er dårligst undersøkt, noe som gjenspeiles i kartet. Et viltkart vil derfor alltid være et resultat av de lokale ressursmiljøene en har å spille på.

Biologiske verdier

Viltet i Gjesdal kommune reflekterer en kommune med store spenn i landskap, topografi og arealbruk. Landskapet i den ytre delen av kommunen er preget av myke kurver og relativt små høydeforskjeller. Det er i dette landskapsavsnittet de fleste av kommunens 11 300 innbyggerne bor, og her er det også relativt ekstensive arealer med dyrka mark. I denne delen av kommunen er det også relativt bra forekomster av masseavsetninger, noe som indirekte har betydning for viltet.

Landbrukspåvirkningen i den vestlige, lavereliggende delen av kommunen har ført til et mosaikkpreget kulturlandskap, som igjen har skapt nisjer for mange ulike viltarter. negativ sideeffekt av landbruket er forurensing av vann og vassdrag. Samtidig har det ført til mer næringsrike og vegetasjonsrike vann, som igjen har gitt grunnlag for et rikere fugleliv knyttet til våtmarker.

Det vekslende kulturlandskapet i den vestlige delen av kommunen huser mange viltarter, spesielt spurvefugler. I dette landskapet, men skiftninger mellom skog, vann og jordbruksarealer, finnes bra forekomster av rådyr, grevling, kattugle og spetter. Rovfugler som hønehawk, spurvehauk, vandrefalk og hubro inngår også som hekkefugler i denne delen av Gjesdal kommune.

Østover i kommunen stiger landskapet, og heier overtar for jordbrukslandskapet. I overgangen mellom dette heilandskapet og det lavereliggende jordbrukslandskapet er artsmangfoldet relativt stort. Det inngår mange arter som er typiske for den vestlige delen av kommunen, men disse blandes med viltarter som kongeørn, orrfugl, lirype, hjort og elg

Den indre delen av kommunen er preget av fjell og daler. Fjellene stiger til godt over 1000 moh, men brytes opp av gjennomskjærende daler. Frafjorddalen, Dirdalen, Fidjadalene, Øvstbødalen og Maudalen preger dette landskapsavsnittet. I dalbunn er det kulturpregete arealer, men skog kler i stor grad lisdeler. Viltet i denne, indre delen av kommunen skiller seg i stor grad fra viltet i den lavereliggende, vestlige delen av kommunen. I fjellområdene dominerer fjelltype og lirype, mens orrfugl finnes i lisdeler. Hjort har bra bestander i den indre delen av kommune, og elg finnes også her. I Jensaheiene finnes det ennå bever (men yngler i Bjerkreim kommune), og den rødlistede svartanda hekker også her.

Flere rødlistede og sårbare viltarter er knyttet til kommunen. Kongeørn, havørn, hubro, smålom og storlom er noen av disse. I giljaheiene finnes også flere lokaliteter med liten salamander. Alle lokalitetene for de overnevnte artene er viktige å ta vare på.

Viltkartet omfatter totalt 177 funksjonsområder for vilt. Flere av disse, hekkeplasser for rovfugler og lom, er unntatt offentligheten.

1 INNLEDNING

Gjesdal kommunes gjeldende viltkart ble utarbeidet så langt tilbake som i 1992.

Viltbestandene i et område vil alltid være i mer eller mindre forandring, og et 24 år gammelt viltkart vil derfor ikke gi et representativt bilde på dagens situasjon. Kommunen har derfor besluttet at viltkartet for kommunen skal revideres.

Ecofact fikk tidlig i 2014 i oppdrag å revidere viltkartet for kommunen, og arbeidet ble slutført i begynnelsen av november samme år. Produktet fra arbeidet er digitaliserte viktige viltområder, samt en rapport med tilhørende faktark for de samme områdene.

Opplysningene om viktige viltområder i kommunen stammer i stor grad fra intervjuer med lokale ressurspersoner på vilt. Det har blitt gjennomført intervjuer av totalt 36 personer som kjenner de ulike delene av kommunen.

Gudrun Kristiansen i Gjesdal kommune har vært oppdragsgiver for arbeidet. Dokumentene er utarbeidet av Toralf Tysse og Bjarne Oddane i Ecofact. Bjørn Øfstaas har kvalitetssikret rapporten og faktaarkene.

2 MATERIALE OG METODER

2.1 Kilder

Materialet for viltkartet er i stor grad basert på intervjuer med såkalte ressurspersoner. Dette gjelder jegere, amatørornitologer, fotografer eller andre viltkyndige. Et utvalg av disse personene deltok på et felles møte den 10.4. 2014.

Følgende personer har bidratt med opplysninger til viltkartet: Njål Berge, Lars Arild Borsheim, Magnar Bø, Arvid Eikeskog, Asle Gilje, Torstein O. Gilje, John Grønning, Jan Ove Hanasand, Kjell-Ove Hauge, Helge Helland, Tor Hognaland, Kjell Håland, Rune Karlsen, Rune Lie, Jim Lea, Harald Løvbrekke, Bjarne Oddane, Tore R. Nielsen, Yngvar Nilssen, Ivan Nilsen, Kåre Maudal, Tom Maudal, Michael Monsen, Jan Pedersen, Inge Pedersen, Geir Risa, Bjørn Tore Rekve-Seim, Olav Seldal, Sebastian Soltvedt, Dag Norman Sværi, Magnus Søyland, David Torgersen, Toralf Tysse, Bjørn Ørstavik, Alice Øvstebø og Bjørn Øvstaas.

Materialet fra databasene Artsobservasjoner og Naturbase er ellers gjennomgått. Videre er det gjennomført feltregistreringer for å kvalitetssikre kildeopplysninger og registrere nye områder.

2.2 Befaring og kvalitetssikring

I forbindelse med revisjonen av viltkartet er det gjennomført befaring i flere områder i kommunen. Hensikten med befaringen har vært å kvalitetssikre områder det er gitt opplysninger om, men også å gjennomføre befaringer i områder med lite informasjon.

3 VILTET I GJESDAL KOMMUNE

3.1 Naturgrunnlaget

Store deler av Gjesdal kommune består av åpne og treløse heier, med høyfjell i indre deler av kommunen og mer lavereliggende heier mot vest. Kommunen har en markert stigende høydekurve fra vest mot øst, med markerte høydeoverganger i området ved Oltedal og Madland. Det høyereliggende landskapet strekker seg videre østover til fylkesgrensen mot Vest-Agder. Gjennom dette landskapet skjærer markerte fjelldaler som Dirdalen, Øvstebødalen, Maudalen, Frafjorddalen og Fidjadalen. De fleste av disse fjelldalene er typiske U-daler, med flat dalbunn og steile overganger til fjellet. Fjellområdene i Gjesdal er preget av den fattige og harde berggrunnen, noe som har resultert i lite løsmasser og fattig vegetasjon. Store deler av dette området har berg i dagen, mye blokkmark og meget skrint jordsmonn. I denne delen av kommunen er det biologiske mangfoldet generelt fattig og lite artsvariært.

Fjelldalene er langt rikere på løsmasser enn høyfjellet. Løsmassene er stort sett transportert og deponert gjennom isbreens bevegelser under siste istid. Avsetningen av løsmasser har medført at flere av disse dalene er bebodd og utnyttet. Dette gjelder spesielt Dirdalen, Frafjorddalen og Maudalen, som alle har en flat dalbunn rik på løsmasser. I disse dalene er landskapet i stor grad preget av kulturpåvirkning, men med et variert og sammensatt mikrolandskap. Kombinasjonen med skog, ferskvann, beitemark og dyrka mark gir mange kantsoner og nisjer for det biologiske mangfoldet. De mer høyereliggende og lite bebodde fjelldalene, som Øvstebødalen og Fidjadalen, er gjerne fattigere på løsmasser og biologisk mangfold. Temperaturen setter i tillegg begrensinger for områdets produksjonsevne og for etablering av mer varmekrevende plantearter.

I den indre delen av Gjesdal finnes det også typisk fjordlandskap. Topografien i dette landskapet skiller seg ikke spesielt fra det som finnes i fjelldalene, bortsett fra at de bratte liene grenser til fjord. Denne faktoren er imidlertid viktig, da det har ført til lite tilgjengelighet. Dette illustreres bra med det faktum at det ikke finnes veier langs de bratte fjordsidene i Høgsfjord og Frafjord. Det er derfor ikke tilfeldig at det her står mye gammel skog med lang vekstkontinuitet. Store deler av fjordliene til Frafjorden og Høgsfjorden (i Gjesdal) består av gammel furu, bjørke- eller edelløvskog. Her ligger blant annet Foreknuten barskogvernområde, men også andre deler av skogen her er bevaringsverdig. Partier av lisidene har svært rik flora, og også faunaen er mangfoldig.

Den vestre og sørvestre delen av Gjesdal kommune skiller seg markert ut fra de mer høyereliggende områdene av kommunen. Denne delen av kommunen er mer eller mindre preget av kulturpåvirkning, med spredt bebyggelse bortsett fra tettstedet Ålgård. Landskapet er i denne delen av kommunen meget sammensatt, og veksler her mellom nuter, våtmark, løvskog, dyrka mark og beitemark. Dette gir landskapet et vekslende preg, med mye kantsoner. Det biologiske mangfoldet er generelt variert, selv om det er få opprinnelige naturområder tilbake. Skogen er f.eks. her i stor grad yngre enn 50 år, og lunger av eldre skog er sjeldne. I den vestre delen av kommunen er det flere mer eller mindre næringsrike innsjøer. Sjøene har dels vegetasjonssoner i lune vikene.

Figur 3.1. Representative landskapstrekk fra ytre delen av Gjesdal kommune.

3.2 Generelt om viltet i kommunen

Mange faktorer har betydning for hvilke viltarter som vil forekomme i en kommune. Ved siden av kommunens størrelse, er forhold som geografisk beliggenhet, klima, landskap, naturtyper, arealbruk, høydeforhold og tetthet av mennesker viktige.

Gjesdal kommune har et relativt stort spenn i landskaps- og naturtyper (figur 3.2) og tettheten av mennesker er lav i store deler av kommunen. Sammenlignet med andre jærkommuner, har Gjesdal en betydelig mer variert natur. Disse forholdene reflekteres også i artsmangfoldet, der spesielt innslaget av en mer variert pattedyrbestand skiller Gjesdal kommune fra flere av de andre jærkommunene.

Figur 3.2. Deler av landskapet i Gjesdal kommune er mosaikkipreget, med store topografiske variasjoner.

Med foreliggende kunnskap, er det registrert 211 arter fugler, 27 arter pattedyr, 3 arter amfibier og 4 arter krypdyr i Gjesdal kommune. Mange av fugleartene som er registrert i kommunen er arter som ikke hekker i kommunen. For de andre viltgruppene er registrerte arter i større grad også ynglende i kommunen.

Fjellet og fjelldalene

Fjellet

Den indre delen av kommunen er preget av høyereliggende og treløse arealer på mellom 800 og 1 000 moh. Dette området huser en overveiende fattig viltbestand, også i sommerhalvåret. Tettheten av vilt er lav og artsutvalget er meget begrenset. I vinterhalvåret inngår mer eller mindre stasjonære forekomster av fjellrype, lirype, ravn, kongeørn, hare og røyskatt i disse områdene. En og annen rødrev beveger seg også i høyden vinterstid, og enkelte år kan det være bra forekomster av smågnagere som klatremus, gråsidemus og lemen. Hønsefuglene er ellers desidert de mest tallrike i vinterhalvåret, og lokalt kan det være bra forekomster av ryper.

Den indre, nordøstlige delen av kommunen inngår også i et leveområde for villrein. Arten var imidlertid langt vanligere i dette området tidligere, og etter utbyggingene av Svartevatnet og Blåfjellmagasinet, er villrein sjelden å se i kommunen.

I sommerhalvåret er det et betydelig større artsmangfold som bruker fjellene i Gjesdal kommune. Først og fremst gjelder dette trekkfugler som søker til hekkeområdene når snøen smelter i fjellet. Heipiplerke er den tallmessig dominerende fuglearten i fjellet i sommerhalvåret. Arten finnes som hekkefugl i alle fjellområder i kommunen, men tettheten

av hekkende fugler varierer. En annen vanlig trekkende hekkeart i fjellet er steinskvett. Videre inngår også ringtrost, samt mer spredt forekommende hekkearter som tårnfalk, dvergfalk, fjæreplytt og strandsnipe. I gode gnagerår hekker fjellvåk i indre delene av Gjesdal, og hubro kan trolig også hekke i fjellet under slike år. Selv om det ikke foreligger konkrete hekkefunn av denne arten, kan jaktfalk ha hekkeplasser i de indre deler av kommunen. Smålom er ellers en sjelden forekommende hekkefugl i lavereliggende fjellområder i Gjesdal. Andefugler og måkefugler er sjeldne til sporadisk forekommende i fjellet i Gjesdal kommune. Svartand hekker ennå i Jensavatnet, som eneste kjente hekkelokalitet i kommunen.

Også flere pattedyrarter trekker opp over skoggrensen i sommerhalvåret. Både elg, hjort, rådyr og rødrev er vanlig forekommende i Gjesdal-fjellene på ettersommeren.

Fjelldaler

Fjelldalene huser en rekke fuglearter i sommerhalvåret som delvis er knyttet til fjellet. Dette gjelder blant annet dagrovfugler som hekker i fjelldalene, og som har næringssøk i fjellet. Den vanligste rovfuglarten i fjelldalene er tårnfalk, men også kongeørn og vandrefalk er etablert her. En sjelden art som hubro (EN) er ellers registrert ropende i fjelldaler i Gjesdal.

Ravn er vanlig forekommende i fjelldalene i kommunen, og mange av ravnene som hekker i kommunen er etablert med reirplasser i fjelldalene.

De tallrike viltartene i fjelldalene i Gjesdal er spurvefugler. En rekke arter finnes her, både i skog og i kulturlandskap. Vanlig forekommende arter i skog er løvsanger, bokfink, trepiplerke, granmeis, kjøttmeis, måltrost, ringtrost, svarttrost, rødvingetrost, gjerdessmett. I rikere skogområder inngår også hagesanger, munk, gulsanger, spettmeis, stjertmeis, trekryper m.fl.

I flere fjelldaler finnes det fossefall og strandsnipe (NT) knyttet til vannstrengene. Andefugler og måkefugler er sjelden å se i fjelldalene i Gjesdal, selv om stokkand, krikand, kvinand og toppand forekommer sporadisk. Svartand (rødlistet NT) hekker fast i Jensavatnet, innerst inne i kommunen.

Artsutvalg og individtettheter av fugler i fjelldalene er stort sett mindre enn det som finnes i lavereliggende områder i kommunen.

Fjelldalene huser deler av hjorteviltbestandene i kommunen. Både elg og hjort er knyttet til fjelldalene, spesielt i sommerhalvåret. Rådyr trekker opp i dalene om sommeren, men denne arten er i større grad enn de to andre artene knyttet til lavereliggende daler med kulturlandskap.

Rødrev, mår, røyskatt og mink er etablert i flere fjelldaler i kommunen. Bever har i flere tiår vært etablert helt på grensen til Bjerkreim kommune, sør for Jensavatnet. Arten beiter i Gjesdal kommune, men yngler i Bjerkreim kommune. Arten var også tidligere etablert i

Fidjadalen og i Molaugvatnet, men skal med foreliggende kunnskap ikke finnes på noen av lokalitetene nå.

Figur 3.3. Maudal er en av de mest markerte fjelldalene i kommunen.

Kulturlandskapet i den ytre delen av kommunen

Dette landskapsavsnittet omfatter i grove trekk de lavereliggende, vestlige delene av kommunen og kystlyngheiene i tilknytning til dette. Topografisk skilles det fra fjelldalene gjennom mindre dramatiske overganger mellom dalbunn og tilgrensende høydedrag. Grensen mellom fjellet, fjelldalene og det lavereliggende kulturlandskapet er imidlertid flytende. Grovt sett ligger det aktuelle landskapsavsnittet vest for akse Oltedal – Madland. Artsmangfoldet i de kultiverte fjelldalene skiller seg ikke mye fra tilsvarende områder i den vestlige delen av kommunen.

Kulturlandskapet er preget av menneskers arealbruk, både gjennom kultivering av arealer til jordbruk, hogst, tekniske inngrep og bosetning. Det er det lavereliggende landskap med de slakeste terrengkurvene som i stor grad utgjør kulturlandskapet i kommunen. I disse områdene er både de klimatiske og edafiske (jordbunn, fuktighet mv.) forholdene gunstige som produksjonsområder for skog og jordbruk. Videre vil terrengforholdene alltid ha betydning for lokalklimaet.

Kulturlandskapet omfatter stort sett lavereliggende områder med skog, heier og landbruksarealer. Det meste av området ligger i den vestlige delen av kommunen, men også Frafjorddalen og Dirdal inngår her.

Kulturlandskapet huser de rikeste viltområdene i kommunen. Her er det flere steder en betydelig mosaikk av arealtyper, noe som begunstiger en variert viltbestand. De rikeste lokalitetene på vilt er gjerne topografisk varierte områder som utgjør et lappeteppe av teiger, og der det er innslag av både skog, dyrka mark og vann. I slike miljø vil det være stor kantsoneeffekt, med mange næringsnisjer for ulike arter.

Skog

En rekke viltarter i Gjesdal kommune er knyttet til skog. Hjortedyrene elg, hjort og rådyr har sitt primære leveområde i skog, selv om de også bruker andre arealtyper. Rådyr er vanlig forekommende i lavereliggende skog og kulturlandskap i hele kommunen. Elg og hjort har en noe snevrere utbredelse i kommunen, men er lokalt vanlig forekommende flere steder. Elg har sine tyngdeområder i områder med furuskog, mens hjorten i relativt større grad finnes i brattlendte løvskoglier.

Grevling er en vanlig forekommende art i de lavereliggende skogene i Gjesdal kommune. Arten finnes i områder der løvskog, og spesielt edelløvskog, inngår i kombinasjon med kultiverte arealer. I tilsvarende miljø vil også rødrev, hare og røyskatt forekomme. Ekorn er lokalt vanlig i kommunen, men er primært knyttet til barskog.

De fleste skoglevende viltarter i kommunen er fugler. I sommerhalvåret er alle skoger i Gjesdal oppholdssted for flere arter hekkefugler. Vidt utbredte hekkearter er løvsanger, kjøttmeis, blåmeis, granmeis, rødstrupe, gjerdsmett, trepiplerke, svarttrost, måltrost, rødvingetrost, bokfink, kråke, ringdue m.fl. I granskogteiger finnes svartmeis og fuglekonge, mens i gammel og/eller rikere skog (edelløvskog) inngår arter som trekryper, spettmeis, stjertmeis og kattugle.

Noen få av skogteigene i kommunen er hekkeområde for rovfugler. I Gjesdal er det registrert to hekkelokaliteter for hønsehauk, og spurvehauk hekker fåtallig i kommunen.

I vinterhalvåret er skogene langt fattigere for vilt, da mange av hekkefuglene er trekkfugler. Tilbake er pattedyrene og et fåtall fuglearter som er bruker skogene også om vinteren.

Dyrka mark og innmarksbeite

Relativt få viltarter i Gjesdal er fast knyttet til dyrka mark, men denne arealtypen er likevel viktig som næringsområde for flere arter. Hjort og rådyr beiter hyppig på dyrka mark, og sistnevnte art kalver også her. Blant fugler er det kun sanglerke og vipe som hekker på fulldyrka mark i Gjesdal. I kantsonene til dyrka mark, er det imidlertid flere arter som forekommer. Her inngår steinskvett, linerle m.fl.

Dyrka mark er viktige næringsområder for flere rastende fuglearter, som vadefugler, gjess, måkefugler og spurvefugler.

Våtmark

Våtmarker huser en rekke fuglearter som ikke eller i liten grad finnes i andre naturtyper. Dette gjelder spesielt andefugler og lommer, men også måkefugler, vadefugler og riksefugler. De fleste fuglearter som er knyttet til ferskvannsvåtmarker forekommer og i saltvannsvåtmarker, om ikke alle i hekketiden.

I Gjesdal kommune er det kun et fåtall ferskvannslokaliteter som i perioder kan huse tresifrede tall med vannfugler. Limavatnet, Edlandsvatnet, Figgjohølen og Ragtjørna er de kvantitativt viktigste lokalitetene for vannfugler i kommunen. Disse lokalitetene huser et variert artsutvalg gjennom hele året, spesielt utenfor hekketiden. Vanlige forekommende arter er stokkand, toppand, kvinand, laksand, sangsvane, knoppsvane og gråhegre. I tillegg bruker flere arter måke- og vadefugler disse lokalitetene i perioder av året, og storskarv er regelmessig beitende i Limavatnet og Edlandsvatnet. Ett par sothøne hekker ellers trolig årvisst i Figgjohølen, mens ett par toppdykker hekker i Kyrkjevika.

I de siste årene har storskarv blitt stadig vanligere i kommunen. Det er en sørlig underart av storskarv som har bredt seg nordover, og som nå hekker i ferskvann på Jæren. Denne underarten beiter i stor grad i ferskvann, i motsetning til vår opprinnelige underart. Gode lokaliteter for storskarv er fiskerike vann som Flassavatnet, Edlandvatnet og Limavatnet.

Kystlyngheiene

Kystlyngheiene er i seg selv ikke spesielt rike naturtyper for viltet, men har gjerne betydning som en del av et mosaikkpreget landskap. I det vekslende landskapet i Gjesdal inngår gjerne skog, innmarksbeite, vann og myrer i kombinasjon med kystlyngheiene. Dette gir samlet sett grunnlag for en variert viltbestand, spesielt i områder med lite menneskelig aktivitet.

Typiske arter for kystlyngheiene er spurvefugler som heipiplerke, steinskvett og tornsanger. Den sjeldne hubroen er også knyttet til denne naturtypen. Ved våtmarker hekker gjerne krikand og enkeltbekkasin, og heilo finnes også i tilknytning til denne naturtypen. Hjort, rådyr og elg er ofte der kystlyngheiene inngår i kombinasjon med skog.

Marine områder

Gjesdal kommunen omfatter begrenset med marine områder. Frafjord og Høgsfjorden utgjør et sammenhengende fjordsystem som delvis ligger innenfor kommunegrensene. Fjordene er overveiende dype, og kun gruntvannsområdene ved elveutløpene i Dirdal og Frafjord er stabilt viktige funksjonsområder for vannfugler. Pelagiske arter som sildemåke og terner bruker imidlertid fjordene til søk etter næring i overflatelaget om sommeren. Om våren samles det også noe ender og måker i disse fjordene mens de venter på at isen skal gå i fjellvannene.

Estuariene (elveutløp) ved Dirdal og Frafjord er lokalt viktige funksjonsområder for måke-, vade- og andefugler. Tjeld hekker ved begge lokalitetene, og knoppsvane hekker ved munningen av Dirdalelva. Begge lokalitetene er ellers viktige raste- og næringsområder for måke- og andefugler. Fiskemåke er tallmessig dominerende i deler av året, men også gråmåke, svartbak, sildemåke, siland, stokkand, laksand og kvinand bruker områdene.

De marine sjøområdene i Gjesdal kommune benyttes regelmessig til næringssøk av steinkobbe. Ingen yngleplasser er registrert, men arten har liggeplasser i Frafjorden.

3.3 Viktige viltområder

I dette kapittelet gis en oversikt over viktige viltområder i kommunen. Lokalitetene er sortert etter viltgruppe (her orden) i tabell 3.1 – 3.17, og er nærmere beskrevet i faktaarkene i vedlegg 1 (offentlige viltområder), 2 (viltområder unntatt offentligheten) og 3 (Artsliste). Shapefiler for kartavgrensinger blir også oversendt til kommunen.

3.3.1 Amfibier og krypdyr

Gruppen amfibier er kun representert med vanlig frosk, padde og liten salamander i kommunen. Padde og frosk er vanlig forekommende i fylket, mens liten salamander kun er kjent fra tre lokaliteter.

Gruppen reptiler er i Gjesdal kommune representert med stålorm, firfisle og hoggorm. Det foreligger også opplysninger om funn av slettsnok, men dette er udokumenterte funn.

Tre lokaliteter for liten salamander (rødlistet **NT**) er inkludert på viltkartet. Alle lokalitetene ligger i samme område; ved Giljastølen. Forekomsten i området må ses i sammenheng med at de aktuelle vannene er fisketomme, og at vannkvaliteten er relativt bra.

Det ikke inkludert noen lokaliteter for frosk og padder på viltkartet. Begge arter er vanlig forekommende i kommunen, og er ikke kartleggingsenheter (jmfr. DN håndbok 11).

Tabell 3.1 og vedlagte faktaark gir en oversikt over ynglelokalitetene for liten salamander i kommunen.

Tabell 3.1. Viktige lokaliteter for ander amfibier og krypdyr.

Lok. nr.	Art	Område	Funksjon	Verdi	Kommentar
1	Liten salamander	Vest for Lauvnesvatnet	Yngleområde	Middels	
2	Liten salamander	Nedenfor Steinknuten	Yngleområde	Middels	
3	Liten salamander	Sørvest for Lauvnesvatnet	Yngleområde	Middels	

3.3.2 Lommer og dykkere

Fuglegruppene lommer og dykkere er svært begrenset representert i Gjesdal kommune – både som hekkefugler og ellers i året. Det er kjent tre mer eller mindre faste hekkeplasser for storlom og to for smålom i kommunen. Ett par toppdykker hekker i dag ved Kyrkjevika – trolig eneste hekkelokalitet i kommunen.

Dvergdykker er registrert flere steder i kommunen, og til ulike tider av året. Arten er svært kryptisk i hekketiden, og det kan derfor ikke utelukkes at den hekker i kommunen.

Tabell 3.2 og vedlagte faktaark gir en oversikt over hekkelokaliteter for smålom, storlom og toppdykker.

Hekkelokalitetene for smålom og storlom er valgt som unntatt offentligheten grunnet at de er meget sårbare for forstyrrelser.

Tabell 3.2. Viktige funksjonsområder for lommer og dykkere i Gjesdal.

Lok. nr.	Art	Område	Funksjon	Verdi	Kommentar
4	Storlom	Ytre del av kommunen	Hekkeplass	Middels	Fast hekkeplass, men ble ikke sett i 2014
5	Storlom	Ytre del av kommunen	Hekkeplass	Middels	Fast hekkeplass. Trolig noe utsatt for forstyrrelser
6	Storlom	Indre del av kommunen	Hekkeplass	Middels	Fast hekkeområde
7	Smålom	Ytre del av kommunen	Hekkeplass	Middels	Fast hekkeplass. Trolig noe utsatt for forstyrrelser
8	Smålom	Ytre del av kommunen	Hekkeplass	Middels	Trolig alternativ hekkeplass for 6, men brukes sjelden
9	Smålom	Indre del av kommunen	Hekkeplass	Middels	Fast hekkeplass. Kan være utsatt for forstyrrelse fra friluftsliv
10	Smålom	Indre del av kommunen	Beiteområde	Middels	Sett inntil 8 beitende samtidige. Trolig lokale hekkefugler
11	Toppdykker	Kyrkjevika	Hekkeplass	Middels	Fast hekkeplass.

3.3.3 Pelikanfugler

Ordenen Pelikanfugler består kun av tre hekkende arter i Norge; Storskarv, toppskarv og havsule. De to sistnevnte er arter som er typisk knyttet til de ytre havområder i fylket, og ingen av dem er kjent å være registrert i kommunen

Storskarv er derimot en vanlig forekommende i Gjesdal, og stort sett er det underarten *Phalacrocorax carbo sinensis*, den såkalte mellomskarv som blir sett her. Dette er en underart som hekker i ferskvann, i motsetning til storskarver lengre nord i landet. I løpet av de siste tiårene har underarten bredt seg fra sørligere strøk, og er nå hekkefugl i flere vann i fylket. Underarten søker i stor grad næring også i ferskvann, og vandrer gjerne langt inn til innlandsvann for å søke næring. I Gjesdal er arten regelmessig forekommende i vann som Flassavatnet, Limavatnet, Edlandsvatnet og Oltedalsvatnet.

Ett viktig rasteområde for storskarv tas med fra Gjesdal. Dette gjelder en holme sørvest i Edlandsvatnet som benyttes som rasteområde for fugler som beiter i området (figur 3.4). Selv om «rasteområde» ikke skal være en kartleggingsenhet for denne arten, er det likevel tatt med som et lokalt viktig område.

Tabell 3.3. Viktige funksjonsområder for lommer og dykkere i Gjesdal.

Lok. nr.	Art	Område	Funksjon	Verdi	Kommentar
12	Storskarv	Edlandsvatnet	Rasteområde	Liten	Brukes hele året, men spesielt i vinterhalvåret. 0 – 30 ind.

Figur 3.4. Rasteområde for storskarv i Edlandsvatnet.

3.4 Storkefugler

Gråhegre er den eneste storkefuglen som forekommer i Gjesdal kommune. Kun en hekkeplasser kjent, men arten er fåtallig forekommende i kommunen gjennom hele året. De fiskespisende gråhegrene er knyttet til vannstrenger og saltvann. Arten tar også en del frosk. Hekkeplassen for gråhegre ligger i et tett holt med sitkagran like ved den såkalte Søylandskiosken, helt på grensen til Bjerkreim kommune.

Tabell 3.4. Viktige funksjonsområder for gråhegre i Gjesdal kommune.

Lok. nr.	Art	Område	Funksjon	Verdi	Kommentar
13	Gråhegre	Kydland	Hekkeområde	Middels	5-6 par hekker i en liten sitkagranskog like ved Søylandskiosken

3.3.5 Andefugler

Gruppen andefugler omfatter både ender, svaner og gjess.

Det finnes mange vann som benyttes av andefugler i Gjesdal kommune, men kun noen få av dem huser flere titalls fugler samtidig. Vanlig forekommende hekkearter i kommunen er knoppsvane, stokkand, krikkand, og toppand, mens brunnakke, siland, laksand og svartand er uvanlige – sjeldne hekkearter. Mange av hekkevannene for andefugler i kommunen huser gjerne bare ett eller to par hekkende ender. Typisk er dette for arter som toppand, stokkand og krikkand, som hekker spredt i vann med innslag av vannvegetasjon. I vinterhalvåret er det innslag av sangsvane i noen av vannene i kommunen. I tillegg registreres lappfiskand regelmessig på denne årstiden.

Viktige lokaliteter

Viktige lokaliteter for andefugler er primært ferskvann i det lavereliggende kulturlandskapet i den vestre delen av kommunen. Lokalitetene er primært av lokal betydning, men det finnes også regionalt viktige funksjonsområder for viltgruppen i kommunen. Det er kun inkludert lokaliteter som ordinært huser flere titalls fugler i deler av året, og/eller lokaliteter som er viktige av andre grunner. Viktigste vannfuglområder i kommunen er Limavatnet (inkludert Kyrkjevika, se figur 3.5), Edlandsvatnet og Storehølen. To saltvannslokaliteter, estuariene i Dirdal og Frafjord, er også inkludert i oversikten i tabell 3.5.

Tabell 3.5 og vedlagte faktaark gir en oversikt over de aktuelle lokalitetene for andefugler i Gjesdal kommune. Da fuglegruppen andefugler inkluderer mange ulike arter, er det gjort en veid vurdering av verdien for alle arter samlet. De lokaliteter med størst antall og viktigste (sjeldenhet, betydning) arter er vektet høyest.

Alle vannene i kommunen av en viss størrelse huser andefugler gjennom året, men mange av dem er ikke vurdert som så viktige at de er her er tatt med. Det kan likevel nevnes at både Madlandsvatnet, Oltedalsvatnet, Nedre Bergsvatnet, Krokavatnet, Langavatnet, Husavatnet,

Bualivatnet, Flassavatnet, Fjermestadvatnet, Homslandsvatnet, Ragsvatnet m.fl. huser småflokker med andefugler spesielt i vinterhalvåret. Videre er det en rekke småvann der det hekker et og annet par med toppand, stokkand og/eller krikkand. Disse lokalitetene utgjør trolig samlet sett størstedelen av hekkebestanden av andefugler i kommunen, men er hver for seg ikke viktige nok til å bli inkludert.

Figur 3.5. Kyrkjevika i Limavatnet er en av de viktigste lokalitetene for vannfugl i kommunen.

Tabell 3.5. Viktige lokaliteter for andefugler i Gjesdal kommune.

Tabellforklaring: H = hekkeområde, B = beiteområde, R = rasteområde.

Lok. nr.	Områdenavn	Funksjon	Verdi	Arter
14	Littlehølen	HB	Liten	Andefugler. Knoppsvane (1 par), stokkand, krikkand og toppand hekker
15	Storehølen	HB	Middels	Andefugler. Knoppsvane (1 par), stokkand, krikkand og toppand hekker.
16	Edlandsvatnet - Limavatnet	B	Middels	Andefugler. Viktig område når vannene fryser igjen om vinteren. Toppand, kvinand, laksand, stokkand m.fl.
17	Myratjørn	HB	Liten	Andefugler. Stokkand, krikkand og toppand hekker. Andre arter bruker også vannet
18	Kyrkjevika	HB	Middels	Andefugler. Knoppsvane, stokkand, toppand og krikkand hekker. Kvinand, laksand, sangsvane m.fl. bruker området
19	Limavika	HB	Liten	Andefugler. Stokkand og toppand hekker. Kvinand, laksand m.fl. bruker området
20	Honnatjørn	HB	Liten	Andefugler. Lite gårdstjern. Primært et hekkeområde, med stokkand, krikkand og toppand registrert hekkende.
21	Klugsvatnet	HB	Middels	Andefugler. Stokkand og krikkand hekker. Sangsvane, toppand, kvinand m.fl. bruker området i perioder
22	Oppsalåna	HB	Middels	Sangsvane. Viktige næringsområde for sangsvane om vinteren. Stokkand og krikkand hekker her.
23	Ragstjørn	HB	Middels	Sangsvane. Næringsområde for sangsvane om vinteren. Krikkand, toppand og stokkand hekker.
24	Dirdal	HB	Liten	Andefugler. Knoppsvane hekker, laksand, siland, stokkand, kvinand m.fl. bruker området. Lokal

				betydning.
25	Lautjørna	HB	Liten	Andefugler. Hekkeområde for stokkand og krikand. Benyttes av andre ender også, spesielt under trekket.
26	Krokavatnet	H?	Middels?	Sangsvane. Mulig etablering av sangsvane her.
27	Jensavatnet	H	Middels	Svartand. Fast hekkeplass for svartand (NT) – 1 – 2 par.
28	Strydesvatnet	R	Middels	Kvinand. Viktig rasteområde for kvinand om våren, inntil 2-300 individer sett. Hekker 2-3 par stokkand her.
29	Strydesvatnet - Fiskelittjørna	R, B	Middels	Sangsvane. Viktig overvintringsplass for sangsvane, spesielt når andre vann fryser igjen
30	Frafjord	R, B	Middels	Andefugler. Små forekomster av andefugler benytter lokaliteten gjennom året. Knoppsvane etablert her, ellers fast næringsområde for svartand (NT) om høsten

NB: Det bemerkes at lokalitet 26 ikke er dokumentert som hekkeplass for sangsvane. Observasjonen av et beitende par her sommeren 2014 kan likevel vitne om at arten har etablert seg her. Lokaliteten vurderes som en egnet hekkeplass og ligger uforstyrret til. Bør følges opp for å få bekreftet om svanene hekker her. Dersom så ikke er tilfelle, anbefales det å ta den ut av viltkartet.

3.3.6 Dagrovfugler

Med et stort utvalg av brattberg, har Gjesdal kommune gode naturgitte betingelser for klippehekkende rovfugler. Dette gjelder spesielt den indre delen av kommunen. De skoghekkende artene, som spurvehauk og hønsehauk, har ikke like gode naturgitte forhold. Fraværet av gammel barskog begrenser hønsehaukens hekkeplasser i kommunen til noen få hekkeområder.

Tettheten av hekkende rovfugler i Gjesdal kommune er lokalt relativt bra. Tårnfalk er den vanligste rovfuglen som hekker i kommunen. I gode smånagerår kan bestanden ligge på flere titalls hekkende par. Dvergalk antas også å være en vanlig hekkefugl i kommunen, men det er få hekkelokaliteter kjent.

Det er dokumentert tre hekkeområder for kongeørn i kommunen. Observasjoner av voksne fugler i hekketiden fra andre områder i kommunen vitner om at bestanden er noe større. En vurdering av egnet areal og avstand fra kjente lokaliteter, tilsier en hekkebestand på 5-6 par.

Havørn er en ny hekkefugl i kommunen, med første dokumenterte hekkefunn i 2012. Det spesielle med denne lokaliteten er at det er en innlandshekkeplass, som det er få av i Rogaland. Arten er fast etablert i minst ett område, men det er tegn til etableringer i ytterligere ett område.

Hønsehauk og spurvehauk hekker på et fåtall lokaliteter i kommunen. Begge artene er i stor grad knyttet til barskog, men reir kan også ligge i løvdominert skog. Hekkebestanden av

hønsenhauk vurderes å ligge på 2 – 4 par, mens hekkebestanden av spurvehauk kan være på minst 5 par.

Vandrefalk hekker ved minst 4-5 lokaliteter i kommunen, både i innlandet og ved saltvann. Arten har vært etablert her i flere tiår, etter at bestanden i Norge var på et lavmål på 60- og 70-tallet.

Det er ingen dokumenterte hekkeplasser for jaktfalk i kommunen, men det utelukkes ikke at arten hekker her i gode rypeår.

Det er ingen hekkefunn av musvåk i kommunen, og pr. 2014 er det ikke noe som vitner om at arten hekker her. Det er likevel områder i kommunen som er egnet som hekkeområder for arten. Det er heller ingen indikasjoner på hekking av fiskeørn i Gjesdal kommune. Arten er sett flere ganger i hekketiden i kommunen, også observasjoner med fisk, men dette gjelder trolig fugler på trekk og/eller etableringer utenfor kommunen

Oversikten i tabell 3.6 inkluderer ikke arter som tårnfalk, dvergfalk, fjellvåk og spurvehauk. De to førstnevnte er vanlig forekommende hekkedugler i kommunen, og vurderes heller ikke som så stedstro, sårbare og/eller utsatt som flere av de andre artene. Tårnfalk hekker ellers normalt bare i gode smågnagerår, og kanskje så mye som 20 – 30 par hekker da i kommunen.

Fjellvåk har en såpass flyktig forekomst i kommunen at hekkeplasser for denne arten heller ikke er inkludert i oversikten nedenfor. Det har ellers kun kommet opplysninger om en hekkeplass for spurvehauk fra kommunen.

I vedlagte faktaark er hver lokalitet noe mer utførlig behandlet. Kartene viser ellers både reirområder og buffersoner rundt disse. I disse buffersonene bør det helst ikke godkjennes tiltak som kan medføre forstyrrelser av hekkeplassene. Slike tiltak kan være turstier, veier, bebyggelse, kraftledninger, mobilmaster mv..

Alle hekkelokalitetene som er oppført i tabell 3.6 (og tilhørende faktaark) er **unntatt offentligheten**. I faktaarkene er det på kartene også inkludert buffersoner.

Tabell 3.6. Reirområder for rovfugler. Begrepene indre, midtre og ytre står for del av kommunen.

Lok. nr.	Art	Område	Verdi	Kommentarer
31	Havørn	Midtre	Stor	Nyetablering på 2000-tallet. Et kjent reir
32	Kongeørn	Indre	Stor	Lang brukstid, flere reirplasser
33	Kongeørn	Indre	Stor	Lang brukstid, flere reirplasser
34	Kongeørn	Indre	Stor	Lang brukstid, en kjent reirplass
35	Vandrefalk	Indre	Stor	Hekket her i flere år, men ikke de siste årene
36	Vandrefalk	Indre	Stor	Fast hekkeplass. Falk sett i 2014.

37	Vandrefalk	Indre	Stor	Trolig fast hekkeplass, men med noe usikkerhet. Ikke sett vandrefalk her i 2014.
38	Vandrefalk	Midtre	Stor	Fast hekkeplass for få år siden, nå muligens flyttet. Adult vandrefalk sett ikke langt fra her i 2014.
39	Vandrefalk	Midtre	Stor	Fast hekkeplass. Vandrefalk sett her også i 2014, med klare tegn til hekking.
40	Vandrefalk	Midtre	Stor	Skal være fast hekkeplass ifølge informant
41	Hønehauk	Ytre	Stor	Lang brukstid. To kjente reir, men indikasjoner på ytterligere reir i et tilgrensende område
42	Hønehauk	Midtre	Stor	Lang brukstid. Minst to kjente reir, men gamle opplysninger om flere. Området bør sjekkes opp.

3.3.7 Hønefugler

Lirype, fjellrype og orrfugl er de eneste vanlig forekommende hønefuglene i kommunen. Storfugl var tidligere knyttet til furuskog ved Giljastølen og Bynuten, men arten kan nå være utgått i begge områder. Orrfugl er utbredt i store deler av kommunen, mens lirype og fjellrype er knyttet til de høyereliggende områdene i den indre delen av kommunen.

Bestandene av orrfugl svinger i takt med smågnagerårene, men flere andre faktorer påvirker bestandene. Det meldes om dårlige bestander av orrfugl i kommunen, og mange informanter mener at arten burde vært fredet. Rypebestandene i kommunen skal også ha vært på et lavt nivå i flere år, men med en tydelig økning spesielt nå i 2014.

Det er inkludert mange funksjonsområder for ryper på viltkartet, men meget få for orrfugl. I større deler av kommunen er tettheten av orrfugl så lav at det ikke har vært formålstjenlig å inkludere funksjonsområder for arten.

Alle funksjonsområdene for hønefugler har fremkommet gjennom intervjuer, og de fleste informantene er jegere. De områdene som er valgt ut har tradisjonelt vært gode områder under jakta, men er stort sett også gode produksjonsområder også. Det er ikke mulig å kvalitetssikre om dette er de viktigste områdene i kommunen uten å gjennomføre ekstensive kvantitative undersøkelser over mange år.

Tabell 3.7. Viktige funksjonsområder for hønefugler i kommunen.

Lok. nr.	Art	Områdenavn	Funksjon	Verdi	Kommentar
43	Lirype	Leirbødalen	Leveområde	Middels	Fjellryper og lirype
44	Fjellrype	Kaldevassheia	Leveområde	Middels	Tradisjonelt bra område
45	Fjellrype	Kvitafjell	Leveområde	Middels	
46	Fjellrype	Hallbrekknuten	Leveområde	Middels	
47	Fjellrype	Storeknuten	Leveområde	Middels	
48	Fjellrype	Osedal- Lille Fidjadal	Leveområde	Middels	Alltid bra med fjellrype her
49	Fjellrype	Brådlandsheia	Leveområde	Middels	
50	Fjellrype	Holmavatn - Skorahei	Leveområde	Middels	
51	Lirype	Bekkedalen	Leveområde	Middels	
52	Lirype	Krokavatnet	Leveområde	Middels	
53	Lirype	Grøknuten	Leveområde	Middels	
54	Orrfugl	Fidjadal	Leveområde	Middels	Tradisjonelt bra område
55	Orrfugl	Rossåvatnet	Leveområde	Middels	Bra område, også spill

56	Orrfugl	Djupavatnet	Leveområde	Middels	Tradisjonelt bra område
57	Fjelltype	Blåfjellenden	Leveområde	Middels	Bra produksjonsområde
58	Fjelltype	Myrvatnet	Leveområde	Middels	Meget bra område, også lirype

3.3.8 Vade-, måke- og alkefugler

Fuglegruppen vade-, måke- og alkefugler er ikke spesielt bra representert i kommunen hva gjelder hekkende fugler. Dette har primært sammenheng med at det er begrenset med egnede hekkeområder i saltvann.

Vadefugler

Vadefuglene rugde, sandlo, enkeltbekkasin, storspove (NT), rødstilk, strandsnipe (NT), heilo, fjæreplytt, vipe (NT) og tjeld hekker i kommunen. Kun heilo, strandsnipe, rugde og enkeltbekkasin er imidlertid vidt utbredt som hekkefugler. Dverglo har tidligere hekket i kommunen.

Vipe var for få år siden en vanlig hekkeart i kommunen, men i takt med den dramatiske nedgangen i bestanden i Norge, er den nå i ferd med å forsvinne som hekkefugl i Gjesdal. Den rødlistede strandsnipen (NT) er ennå en vanlig forekommende hekkefugl i kommunen. Arten er såpass vanlig at det ikke er funnet formålstjenlig å inkludere noen lokaliteter.

Fjæreplytt hekker trolig flere steder i de indre fjellområdene i kommunen, men få lokaliteter er kjent. Området Vallresknuten ved Gilja er et kjent hekkeområde, men trolig kan arten hekke flere steder i den indre delen av kommunen.

Heilo hekker spredt i Gjesdal kommune – både i indre, høyereliggende områder og i kystlyngheier i den ytre deler av kommunen.

Utenfor hekketiden gjestes kommunen av flere vadefuglarter som ikke hekker i kommunen, blant annet skogsnipe, grønnsilk, sotsnipe og myrsnipe. Det er imidlertid få egnede lokaliteter for flere av de vadefuglartene som trekker gjennom regionen vår og høst.

Måkefugler

Måker er vanlig forekommende i Gjesdal kommune, men få par hekker i kommunen. De fleste måkefuglene som ses i kommunen i sommerhalvåret er på næringssøk her. Noen få par med fiskemåke (NT) og svartbak hekker imidlertid på egnede steder i kommunen. Gråmåke, sildemåke og hettemåke er vanlig forekommende arter i kommunen, men er ikke kjent å hekke her. Ingen hekkeplasser for terner er kjent fra kommunen.

Alkefugler

Med et mulig unntak av teist (VU), som kanskje hekker i Høgsfjord og/eller Frafjord, er det ingen alkefugler som hekker i Gjesdal kommune. I vinterhalvåret kan både teist og lomvi forekomme i lite antall i det overnevnte fjordområdet.

Viktige områder

Oversikten i tabell 3.8 inkluderer de få kjente viktige hekkeområdene for måkefugler og vadefugler som er registrert i kommunen. Det er inkludert alle hekkeplassene for vadefuglene sandlo, fjæreplytt og vipe. Sistnevnte har en meget dramatisk negativ bestandsutvikling.

En av de to lokalitetene for fiskemåke, Frafjordelvas utløp (figur 3.3), er også en viktig rasteplass for arten om våren. Det er ikke registrert viktige funksjonsområder for alkefugler i Gjesdal kommune.

Tabell 3.8. Hekkelokaliteter for vade- måke og alkefugler.

Lok. nr.	Art/gruppe	Områdenavn	Verdi	Kommentarer
59	Sandlo	Storavatnet	Middels	1 par. Eneste kjente lokalitet i kommunen
60	Vipe	Kyrkjevika	Middels	2-3 par
61	Vipe	Myratjørn	Middels	1 par
62	Vipe	Edland	Middels	1 – 2 par
63	Vipe	Kyllingstad	Middels	3-5 par
64	Fjæreplytt	Vallresknuten mv.	Middels	3+ par
65	Storspove	Limavika	Middels	1 par. Fast hekkeplass
66	Storspove	Kydland	Middels	Fast hekkeplass
67	Fiskemåke	Frafjordelvas utløp	Middels	1-2 par. Viktige rasteplass for arten om våren
68	Fiskemåke	Storavatnet	Middels	Inntil nylig hekket flere par, ikke sett i 2014
69	Svartbak	Storavatnet	Liten	3-4 par

Figur 3.6. Estuariet ved Frafjordelva er en av to kjente hekkeplasser for fiskemåke (rødlistet **NT**) i kommunen

3.3.9 Ugler

Nedenfor følger en gjennomgang av hekking av hubro og kattugle i Gjesdal kommune. Utenom disse to artene, er det ingen indikasjoner på at andre uglearter hekker i Gjesdal kommunen. Det kan likevel ikke utelukkes at hornugle hekker i kommunen.

Hubro

Hubro er også etablert flere steder i kommunen. Arten er også i stor grad knyttet til kulturlandskapet, men hekkeplassene ligger gjerne tilbaketrukket i forhold til veier og bebyggelse. Typisk har arten etablert seg i tilknytning til brattberg og skrenter, både nedenfor og ovenfor skoggrensen. Hubroens territorier omfatter i stor grad åpne områder, gjerne et vekslende og mosaikkpreget landskap. Bestanden i de lavereliggende og vestlige deler av kommunen er til en viss grad undersøkt. I de høyereliggende og indre delene av kommunen, er det imidlertid dårlig kunnskap om hvor arten er etablert.

Det er dokumentert kun 2 hekketerritorier for hubro i kommunen der det har vært regelmessig hekking i de siste ti årene. I tillegg er det i denne perioden registrert hubro i minst 5 andre aktuelle territorier. Videre foreligger det gamle opplysninger fra Viltbasen om ytterligere 10 lokaliteter. Noen av disse er sjekket opp med negativt resultat, mens andre ikke er undersøkt av faglig kompetente personer. Det er likevel grunn til å tro at kun noen få av disse er å betrakte som aktive hekkeområder i dag.

Tabell 3.9 og tilhørende faktaark gir en oversikt over de 17 aktuelle hekkeområdene for hubro i Gjesdal kommune. Oversikten inkluderer i stor grad lokaliteter med ukjente reirområder eller gamle opplysninger fra viltbasen som ikke er dokumentert i bruk i dag. Det vurderes likevel som formålstjenlig å inkludere disse lokalitetene til det er dokumentert at de ikke er i bruk. For noen av lokalitetene er det usikkert om de inngår i andre territorier eller ikke.

I tillegg til de lokalitetene som fremgår av tabell 3.9, har det gjennom intervjuer fremkommet opplysninger om andre steder der det for mange år siden ble hørt hubro, men ikke i dag. Det er grunn til å tro at dette kan ha vært hekkeområder som nå er forlatt. Selv om det er mangelfull kunnskap om bestandsutviklingen av hubro i kommunen, er det et klart inntrykk at denne har vært negativ. Med grunnlag i registreringene de siste årene, kan det likevel ikke utelukkes at hekkebestanden er på minst 10 par.

Hubroens reirområder er **unntatt offentligheten**. I faktaarkene er det også lagt inn en buffersone rundt de aktuelle reirområdene. Denne sonen omfatter andre potensielle reirområder, ropeplasser og skal også være en buffer i forhold til inngrep og forstyrrelser. Samme type tiltak som er nevnt under dagrovfugler bør unngås her.

Tabell 3.9. Aktuelle reirområder for hubro i Gjesdal kommune.
Begrepene indre, midtre og ytre står for del av kommunen.

Lok. nr.	Område	Verdi	Kommentarer
70	Ytre	Stor	Gammelt punkt i Viltbase. Ingen reirhyller funnet.

71	Ytre	Stor	Gammelt punkt i Viltbase. Ingen reirhyller funnet, men hørt i 2013. Sporfunn i egnet område i 2014.
72	Ytre	Stor	Sjekket noen ganger 2005-2014, men ikke tegn til bruk nå
73	Ytre	Stor	Aktivt territorium, med dokumentert hekking siste 10 år.
74	Ytre	Stor	Gammelt punkt i Viltbase. Status ukjent. Samme territorium som 66?
75	Ytre	Stor	Gammelt punkt i Viltbase. Hubro sett i bergvegg i 2012. Ikke undersøkt for reirhyller.
76	Ytre	Stor	Flere gamle punkt i Viltbasen. Ropende hann registrert i 2013. Hekkehyller er ikke kjent. Må mer leting til.
77	Ytre	Stor	Gammelt punkt i Viltbase. Området sjekket sporadisk 2000-2014. Tegn etter hubro, men ingen reirhyller funnet. Det må mer leting til.
78	Ytre	Stor	Gammelt hekkeområde registrert i Viltbase. Status ukjent
79	Ytre	Stor	Gammelt punkt fra viltbase. Sjekket på begynnelsen av 2000-talet uten resultat. Lyttet under gode forhold i 2008 uten resultat. Status ukjent.
80	Ytre	Stor	Aktivt territorium. Hekker regelmessig her.
81	Indre	Stor	Utflytne hubrounger sett ved to anledninger av to uavhengige informanter. Lokalisering av reir er ikke kjent.
82	Ytre	Stor	Gammelt punkt fra Viltbase. Ikke søkt etter reir i området. Lytting ved to anledninger i 2013 gav ikke resultat. Status ukjent.
83	Indre	Stor	Hubroen blir jevnlig hørt fra nærmeste gård. Avgrensingen er unøyaktig da ropeområde og reir ikke er eksakt kjent.
84	Indre	Stor	Punkt fra viltbasen. Stedsnavnet tilsier at dette er en gammel tradisjonell plass. Status ukjent
85	Indre	Stor	Gammelt punkt fra viltbase. Status ukjent
86	Indre	Stor	Gammelt punkt fra viltbase. Status ukjent

Kattugle

Det hekker kattugle flere steder i kommunen, både i ytre og indre delen. Arten er knyttet til løvskog, helst der denne grenser til kulturlandskapet. Der den hekker i naturlige trehull, er arten primært knyttet til edelløvskog. I både Dirdal og Frafjord skal det finnes slike etableringer. Flere steder i kommunen hekker kattuglene imidlertid i fuglekasser som er satt opp. Hekkebestanden av kattugle i Gjesdal kommune kan ligge på anslagsvis 15 – 25 par.

Viktige områder

Tabell 3.10 gir en oversikt over kjente hekkeområder for kattugle i kommunen. Lokalitetene er uten såkalt kassehekking, dvs. at uglene hekker i fuglekasse som er oppsatt i egnede områder. I vedlagte faktaark omfatter kartfestingen både selve kassepunktet og omgivelsene rundt. Dette er gjort for å synliggjøre det reirmiljøet som kattuglene er knyttet til.

I tillegg til lokalitetene i tabell 3.10 er det en rekke lokaliteter i kommunen der det finnes kattugle. Her foreligger det imidlertid ikke opplysninger om reirplass, og disse er derfor ikke inkludert i oversikten nedenfor.

Tabell 3.10. Reirområder for kattugle i Gjesdal kommune.

Lok. nr.	Art	Område	Verdi	Kommentarer
87	Kattugle	Hammaren	Middels	Fast hekkeplass, hekket i 2014. Fuglekasse i løvskog
88	Kattugle	Limagarden	Middels	Fast hekkeplass, hekket i 2014. Flere kasser, også v/gården

89	Kattugle	Hengjafjellet	Middels	Fast hekkeplass, hekket i 2014. Fuglekasse i løvskog.
90	Kattugle	Kluge	Middels	Fast hekkeplass, hekket i 2014. Fuglekasse i barskog.
91	Kattugle	Ravndal	Middels	Fast hekkeplass, hekket i 2014. Fuglekasse i løvskog
92	Kattugle	Bjelland	Middels	Fast hekkeplass. Fuglekasse ved bebyggelse/løvskog
93	Kattugle	Auestad	Middels	Fast hekkeplass, hekket i 2014. Fuglekasse i eikeskog
94	Kattugle	Kyllingstad	Middels	Fast hekkeplass i eikeskog. Hekket de siste årene
95	Kattugle	Oltedalsvatnet	Middels	Fast hekkeplass i løvskog. Fuglekasse

3.3.10 Spettefugler

Spettefugler er i hekketiden i stor grad knyttet til middelaldrende og eldre skog. De artene som hekker i Gjesdal kommune er primært løvskogarter. Spettene hakker normalt ut nye reirhull hvert år, og er avhengig av trær som ikke har for hard ved. Derfor velger spettene ofte osp eller døende trær som reirtrær, da disse er lettere å hakke i. Spettene er ellers knyttet til gamle/døende trær på grunn av næringsdyrene, som i stor grad er insektlarver.

Det er relativt begrenset med egnet skog for hekkende spetter i Gjesdal kommune. I den ytre delen av kommunen har skogen vært lett tilgjengelig for hogst på grunn av gunstige driftsforhold. Gammel skog finnes derfor mest i små bestander, gjerne oppunder brattberg.

Innover i kommunen er driftsforholdene dårligere på grunn av bratt terreng, og her finnes det mer ekstensive områder med gammel skog knyttet til dalgangene. Det er derfor ikke overraskende at innslaget av spetter som er knyttet til gammel skog, som f.eks. hvitryggspett, er størst her.

Treslaget osp har betydning for forekomsten av spetter, da osp er et viktig reirtre for denne fuglegruppen. Selv om innslaget av gammel skog i den ytre delen av kommunen er begrenset, er det likevel bra innslag av ospeholt her. Er trærne store nok, kan selv små ospeholt i ellers trefattig områder være nok til at f.eks. gråspetten etablerer seg her. I Madlandsheiene er det f.eks. flere slike etableringer i ospeholt oppunder brattberg. Gråspetten er ellers en relativt vanlig, men fåtallig hekkefugl i løvskoglier i indre delen av kommunen.

Dvergspett er en fåtallig hekkefugl i Gjesdal kommune, og finnes på egnede lokaliteter både i indre og ytre delen av kommunen. Arten er knyttet til løvskog, gjerne der skogen har dårlige dreneringsforhold. Typisk går den inn i bjørke- og oreskog med bra innslag av døende trær.

Hvitryggspett er som dvergspett en fåtallig hekkeart i kommunen. Arten er knyttet til de indre deler av kommunen, og finnes her i skoglier med bra innslag av gammel skog. Som reirtre velger de gjerne osp eller bjørk, men de *kan* finnes i furudominert skog. Hekkebestanden i kommunen anslås å ligge på mellom 5 og 15 par.

Viktige områder

Tabell 3.11 gir en oversikt over hekkeområder for spetter i Gjesdal kommune. Det er delvis valgt å inkludere større områder med innslag av flere potensielle reir- og næringstrær. Dette utvalget begrunnes delvis med at flere arter inngår, at flere av spettene har behov for større

områder med gammel skog, samt at de gjerne bruker ulike reirtrær fra år til år. Oversikten er på langt nær fullstendig, da flere skogområder er dårlig undersøkt for denne fuglegruppen.

Tabell 3.11. Hekke- og leveområder for spettefugler i Gjesdal kommune.

Lok. nr.	Art/gruppe	Område	Verdi	Kommentarer
96	Spettefugler	Håfjellet	Stor	Hvityggspett, gråspett og dvergspett
97	Dvergspett	Dirdal	Middels	Dvergspett hekker her, trolig også gråspett
98	Spettefugler	Frafjord sør	Stor	Hvityggspett, gråspett og dvergspett
99	Spettefugler	Frafjord nord	Middels	Gråspett og dvergspett
100	Spettefugler	Dybingsvatnet	Stor	Hvityggspett, gråspett og dvergspett
101	Spettefugler	v/Oltedalsvatnet	Stor	Hvityggspett, gråspett og dvergspett
102	Dvergspett	Lima	Middels	Fast hekkeområde
103	Spettefugler	Dirdal	Middels	Fast hekkeområde for dvergspett og gråspett
104	Gråspett	Madland nord	Middels	Minst to par hekker her
105	Gråspett	Dypingen	Middels	Minst ett par hekker her
106	Gråspett	Rånafjellet	Middels	Minst ett par hekker her
107	Gråspett	Høylandsfjell	Middels	Minst ett par hekker i området

Figur 3.7. Løvskogliene ved Håffjellet, nord for Oltedalsvatnet, er viktige hekkeområder for spetter.

3.3.11 Spurvefugler

Spurvefugler er ved siden av smånagere den tallrikeste viltgruppen i kommunen. Spurvefugler finnes i hele kommunen gjennom hele året, selv om de omtrent mangler i de høyereliggende fjellområder øst i kommunen om vinteren. Den største tettheten av spurvefugler finnes i hekketiden, dvs. i sommerhalvåret. Totalt 63 arter er registrert hekkende i kommunen, de fleste av disse årvisst. Ytterligere 23 spurvefuglarter er registrert som ikke hekkende arter i kommunen.

Spurvefuglfaunaen i Gjesdal kommune er ganske representativ for denne delen av landet. De fleste vanlig forekommende arter i regionen er representert. De rikeste områdene for fuglegruppen er gjerne områder med mosaikkipreg, der flere naturtyper finnes innenfor begrensede arealer. Dette kan være områder der edelløvskog veksler med kulturlandskap, kombinasjoner med innmarksbeite, skog og busker, eller andre områder med skiftende karakter. De fattigste områdene for hekkende spurvefugler er gjerne høyfjell og annet heilandskap, samt ekstensive områder med dyrka mark.

Viktige områder

Det er visse utfordringer knyttet til å identifisere de viktigste områdene for spurvefugl i kommunen. I mangel av kvantitative undersøkelser, er det vanskelig å gi sikre estimat på tettheten av fugler i et gitt område. Artsutvalget blir derfor en vel så presis indikator for å skille ut viktige fra mindre viktige områder. Områdene i tabell 3.11 er likevel kun et utvalg av de viktige lokalitetene for spurvefugler i kommunen.

Utenom generelt viktige hekkeområder for spurvefugler, er det kun inkludert en lokalitet for en tornskate og kjente hekkekolonier for sandsvale. Tornskaten hekket ved Madland sommeren 2014. Selv om det ikke er dokumentert at lokaliteten er brukt mer enn ett år, må det legges til grunn at slik er tilfelle. Arten er rødlistet, og dette er første funnet i Gjesdal.

Hekkeplasser for sandsvale er tatt med på grunn av at dette gjelder kolonier med flere par. De fleste koloniene etableres i sandtak i drift, men også naturlige habitater benyttes. Lokalitetene er uansett truet av arealinngrep, og har derfor også en tendens til å være relativt kortvarige etableringer. Lokalitetene er tatt med på viltkartet for om mulig å kunne ta vare på noen av dem. Det vil likevel stadig kunne oppstå nye hekeplasser for sandsvale, i takt med uttak av nye masses.

Tabell 3.12. Viktige hekkeområder lokaliteter for spurvefugler.

Lok. nr.	Art/gruppe	Område	Verdi	Kommentar
108	Spurvefugler	Lima	Middels	Vekslende og mosaikkipreget kulturlandskap – skog, dyrka mark, innmarksbeite og våtmark. Meget variert fugleliv i hekketiden; spettmeis, trekryper, bøksanger, vende Hals mfl. Er registrert.
109	Spurvefugler	Dirdal	Middels	Bratte lisider med mye edelløvskog, grenser til elv og dyrka

				mark. Variert fugleliv, spesielt i hekketiden, med innslag av kravfulle arter som stjermeis, spetteis, trekryper, boksanger m.fl.
110	Spurvefugler	Kyrkjevika	Middels	Variert fugleliv i sommerhalvåret. Sivsanger, sivspurv, heipiplerke, buskskvett m.fl. hekker. Mange andre spurvefugler er knyttet til området under trekket. Tårnørskogen benyttes blant annet som overnattingsområde
111	Spurvefugler	Hølen	Middels	Hekkeområde for sivspurv, rørsanger (1 par), sivsanger. Mye svaler og andre småfugler samles her i sommerhalvåret
112	Tornskate	Madland	Middels	Hekket i 2014. Første hekkefunn i Gjesdal kommune. Trolig fast plass.
113	Sandsvale	Lima	Middels	Grusskrent. Liten koloni, 5 – 10 par
114	Sandsvale	Bollestad	Middels	Massetak i drift. 10+ par
115	Sandsvale	Helland	Middels	Massetak i drift, 10-20 par
116	Sandsvale	Kydland	Middels	Grustak, 20 – 40 par hekker her
117	Sandsvale	Eidland	Middels	Grusskrent, liten koloni
118	Sandsvale	Rage	Middels	Massetak i drift, 10+ par

Figur 3.8. Det vekslende kulturlandskapet nord for Limavatnet er et rikt område for spurvefugler

3.3.12 Hjortevilt

Fire arter med hjortevilt er knyttet til kommunen; villrein, elg, hjort og rådyr.

Villrein

Villrein benytter kun de høyereliggende områdene nordøst i kommunen som leveområde, men yngler ikke her. I de siste tiårene har villreinen i liten grad benyttet arealer i kommunen. Det er antatt at utbyggingene av Blåsjø og Svartevatnet har hatt betydning for endringene her og andre steder i stammens leveområde.

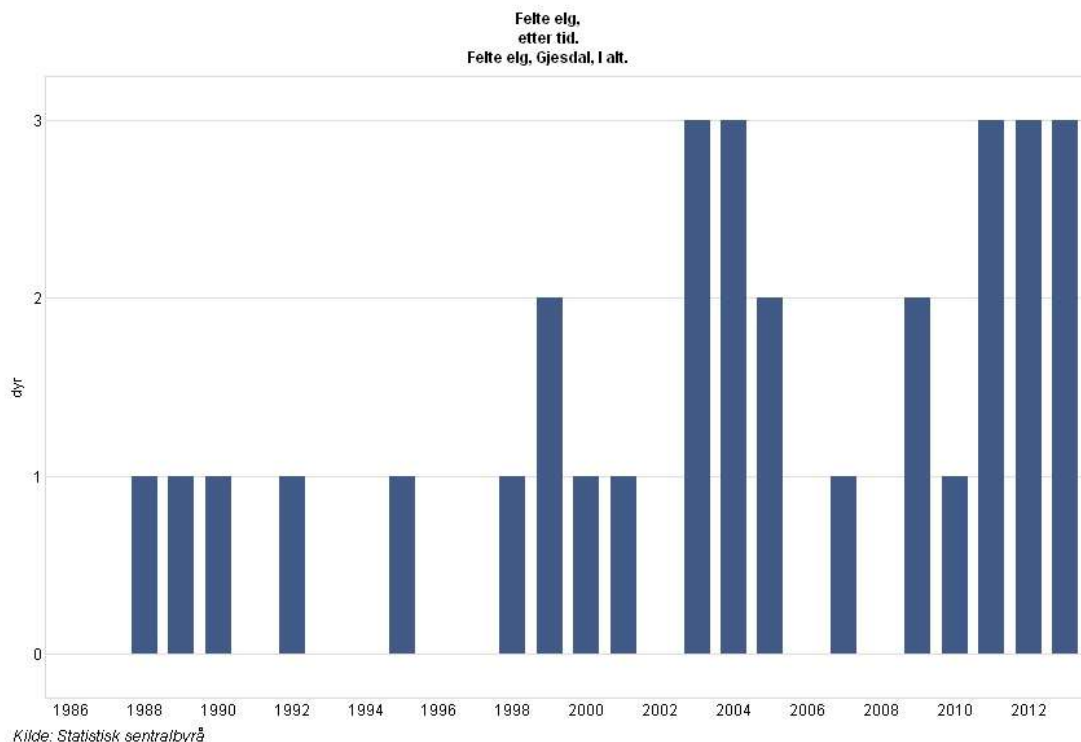
Elg

Elg er et relativt nytt artsinnslag i kommunen. Det begynte å dukke opp streifdyr i kommunen først på 70- og 80-tallet. Innvandringen til kommunen synes primært å skje fra øst og sør. Arten etablerte seg trolig ikke med stammer, dvs. med lokal produksjon, før på 90-tallet. Bestanden var i begynnelsen økende, men det skal ha vært nedgang flere steder i løpet av de siste årene. Fellingsstatistikken for kommunen reflekterer ikke denne nedgangen, men det bemerkes at få dyr er felt (figur 3.9).

Elg har pr. 2014 noe usammenhengende utbredelse i kommunen, og er primært knyttet til noen få kjerneområder. Det er likevel en del bevegelser av primært ungdyr mellom områdene. Pr. 2014 synes området mellom Oltedal/Dirdal og grensen mot Bjerkreim å være et tyngde

område for elg i kommunen. Elg har også etablert seg med familiegrupper i nedre deler av Frafjordheiene, på Bergeheia og innenfor Maudal. Det er ellers registrert elg andre steder i kommunen, f.eks. Gilja og Foreknuten, men det er imidlertid usikkert om det foregår kalving i alle disse områdene.

Flere informanter hevder ellers at nedgangen i elgbestanden har sammenheng med hjortens innvandring til kommunen. Dette kan ikke utelukkes, men er vanskelig å dokumentere.

Figur 3.9. Fellingstatistikk for elg i Gjesdal kommune for perioden 1986 - 2013 (SSB).

Viktige områder

Tettheten av elg i kommunen er relativt lav, og det er derfor få områder som er aktuelle å ta med som viktige funksjonsområder. Det er også til en viss grad flytende overgang mellom såkalte viktige områder og mindre viktige områder. De områdene som er inkludert i tabell 3.13 skiller seg likevel noe ut ved at de har vært faste produksjonsområder og dyr stort sett hele året. Tettheten av dyr er likevel lav også her dersom det sammenlignes med de beste produksjonsområdene i fylket.

Tabell 3.13. Viktige beiteområder for elg i Gjesdal kommune.

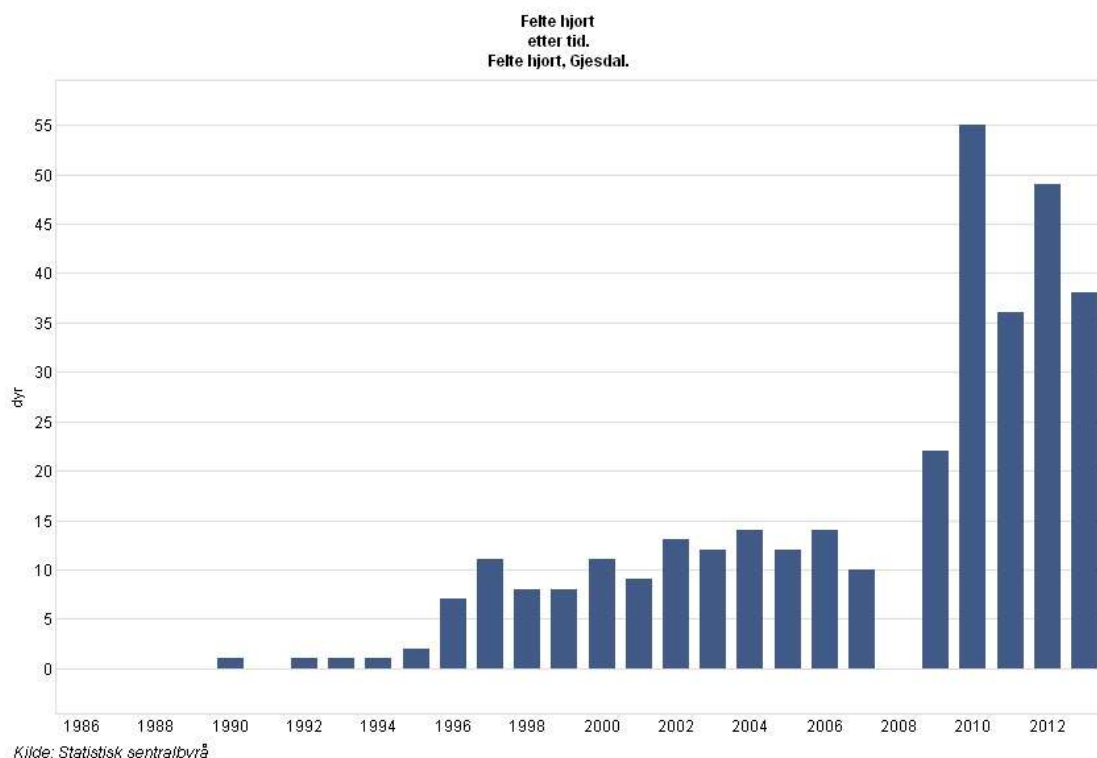
Lok. nr.	Områdenavn	Verdi	Kommentar
119	Madland	Middels	Kanskje beste elgområdet i kommunen i dag, men neppe mer enn 10 dyr før kalving. Sett 3 kyr med kalver samme sesong her
120	Øvre Espedal - Frafjordhatten	Middels	Stort helårs leveområde, noe glissen bestand, men et fast område for arten i mange år.
121	Jensaheia	Middels	Stabilt med elg her

122	Bergeheia	Middels	Bra tetthet av dyr her

Hjort

Hjort er et relativt nytt innslag i kommunens fauna, og har kun vært etablert med stammer de siste par tiårene. Regelmessige streifdyr begynte å dukke opp i kommunen på 80-tallet, og arten har siden bredt seg over store deler av kommunen. Arten etablerte seg flere steder i kommunen på 1990- og 2000-tallet, og bestanden har siden hatt en markant økning. Det er pr. 2014 mange kalvingsområder for hjort i kommunen. Flere av tyngdeområdene for arten i kommunen ligger i tilknytning til bratte dal- og fjordlier, som liene mot Høgsfjord og Frafjord, Dirdal og i Oltedal. Hjorten bruker også fjellområdene om sommeren. Områder som er dominert av kulturlandskap, som de lavereliggende og vestlige delene av kommunen har mindre forekomster av hjort.

Fellingsstatistikken som vist i figur 3.10 illustrerer til en viss grad den positive bestandsutviklingen i kommunen.

Figur 3.10. Fellingsstatistikk for hjort i Gjesdal kommune for perioden 1986 - 2013 (SSB).

Viktige områder

Tabell 3.14 gir en oversikt over de viktigste funksjonsområdene for hjort i kommunen. Områdene ligger for det meste i den indre delen av kommunen, men den helt sørvest i kommunen er det også bra med hjort.

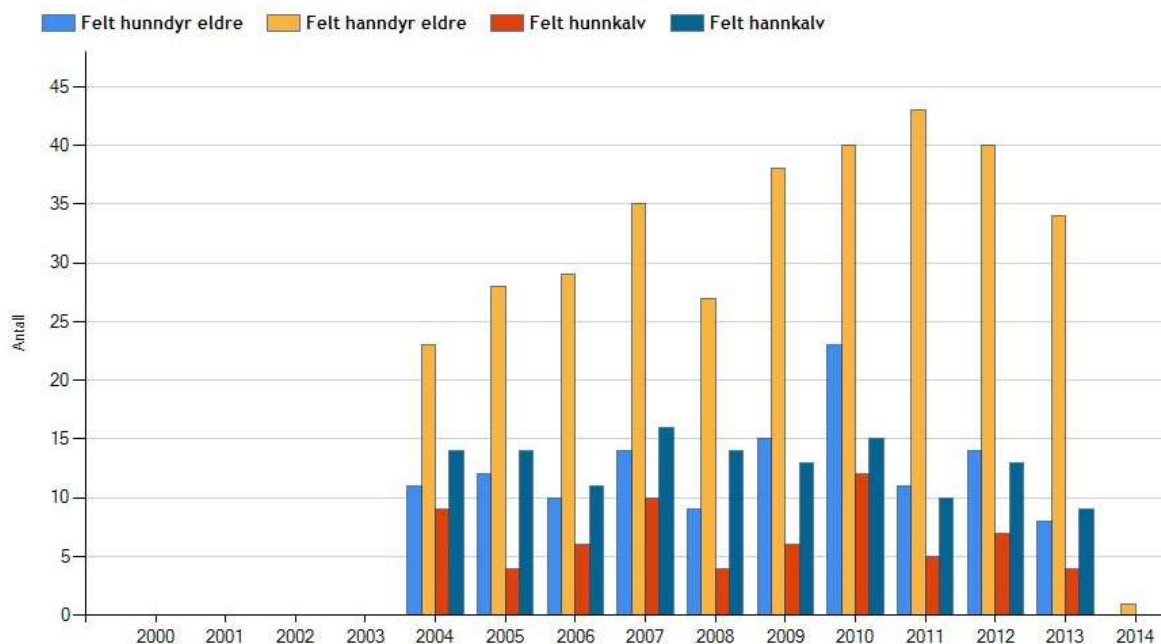
Tabell 3.14. Viktige beiteområder for hjort i Gjesdal kommune.

Lok. nr.	Område	Verdi	Kommentar
123	Brattelifjellet	Middels	Fredelig område ovenfor Månafossen. Bra tetthet av dyr i sommerhalvåret. Raste- beite- og kalvingsområde.
124	Fidjadalen	Middels	Området benyttes av hjort i hele barmarksperioden, og er trolig også et kalvingsområde
125	Brattaberget	Middels	Viktig leveområde for hjort i barmarksperioden. Det foregår også kalving her.
126	Dyblingsvatnet	Middels	Viktige leveområde for hjort i barmarksperioden. Det foregår også kalving her.
127	Dirdal - Gilja	Middels	Bratt, nordvendt skogli i øvre Dirdal. Viktig beiteområde om våren.
128	Dirdal nord	Middels	Helårsområde
129	Foreknuten- Hølestøl	Middels	Meget bra helårs område for hjort som strekker seg inn i Sandnes kommune
130	Håfjellet	Middels	Et bra helårs område for hjort
131	Hellandsnipa - Nordåsen	Middels	Et av de beste områdene for hjort i kommunen. Har vært stor tetthet her

Rådyr

Rådyr er et vanlig og vidt utbredt dyr i kulturlandskapet i kommunen, spesielt i de lavereliggende områder. Arten har mer eller mindre sammenhengende utbredelse i den vestlige delen av kommunen. Rådyr er også lokalt vanlig i de høyereliggende, østlige delene av kommunen, men er her primært knyttet til de lavereliggende dalene og fjordliene. I sommerhalvåret beveger rådyrene seg i større grad opp i noe høyereliggende områder.

Bestanden av rådyr i Gjesdal kommune har vært noenlunde stabil det siste tiåret, selv om den svinger noe i takt med beskatning og snøforhold. Figur 3.11. illustrerer fellingsstatstikk fra de siste årene.

Figur 3.11. Fellingsstatistikk for rådyr i Gjesdal kommune for årene 2004 – 2013 (kilde: Gjesdal kommune).

Viktige områder

Det har vært en viss utfordring knyttet til å lokalisere de viktigste leveområdene for rådyr i kommunen. Arten har en ekstensiv utbredelse i kulturlandskapet i kommunen, og finnes stort sett i alle områder der skog inngår i kombinasjon med åpent kulturlandskap. Det er derfor ikke lett å skille ut viktige fra mindre viktige områder uten at det gjennomføres grundige kartlegginger av arealbruken til dyrene. Tabell 3.15 omfatter mange viktige områder for rådyr i kommunen, men gir neppe en fullstendig oversikt over alle kjerneområdene for arten i kommunen. Det er valgt ut områder som alltid huser familiegrupper med rådyr, og der det foregår fast yngling. Områdene omfatter stort sett skog eller skog i mosaikk med dyrka mark, innmarksbeite og/eller myr.

På viltkartet er det ellers registrert flere krysningspunkter for rådyr i tilknytning til vei. Disse er ikke avmerket som egne viltområder i denne rapporten, men fremgår kun på viltkartet.

Tabell 3.15. Kjerneområder for rådyr i kommunen.

Lok. nr.	Område	Verdi	Kommentar
132	Kyllingstad	Liten	Eneste området som fremhever seg i denne delen av kommunen
133	Kluge	Liten	Alltid bra med rådyr her. Skog og kulturlandskap
134	Eikefjellet	Liten	Større område med god forekomst
135	Kvernaberget	Liten	Meget bra område for arten. Fredelig
136	Helland	Liten	Lokal stamme her
137	Streitafjellet	Liten	Variert og fredelig område. Bra med rådyr her
138	Haslenuten	Liten	Bra tetthet av dyr her
139	Oltedal øvre	Liten	Bra område for arten
140	Rage	Liten	Alltid rådyr å se her
141	Maudal	Liten	Bra stamme i Maudal
142	Edland	Liten	Fredelig liten dalgryte med våtmark og skog. Bra plass
143	Høylandsfjell	Liten	Meget bra område for arten

Trekkveier for hjortevilt

Det er innhentet relativt begrenset med opplysninger om trekkveier for hjortevilt. Dette kan ha sammenheng med at kunnskapsnivået er noe begrenset om arealbruken hos dyrene. Det kan også være at topografien i deler av kommunen ikke gir store begrensninger for hjortedyrene, dvs. at dyrene trekker på bredere fronter enn snevre trekkveier. Oversikten i tabell 3.16 gjelder i stor grad krysningspunkter over vei for rådyr, men det er også inkludert trekkveier for hjort og elg.

Tabell 3.16. Trekkruiter for hjortevilt i kommunen. Art i parentes er sekundærart

Lok. nr.	Område	Art	Kommentar
144	Søylandsdalen S	Hjort (og rådyr)	Trekkvei over E39
145	Søylandsdalen N	Hjort (og rådyr)	Trekkvei over E39
146	Storavatnet sør	Hjort	Næringsrute til/fra dyrka mark
147	Storvatnet nord	Hjort	Næringsrute til/fra dyrka mark
148	Storvatnet nord	Hjort	Næringsrute til/fra dyrka mark
149	Kyrkjefjellet	Hjort	Bevegelser over kommunegrensen til Bjerkreim
150	Åsane	Hjort	Bevegelser over kommunegrensen til Bjerkreim
151	Myrvoll	Elg	Trekkvei mellom Madland og Nevlandsheia
152	Bjelland	Rådyr (elg)	Krysning av fylkesvei 286
153	Edland	Rådyr	Krysning av fylkesvei 506
154	Fiskebekk	Rådyr	Krysning av riksvei 45
155	Lomeland 1	Rådyr (elg, hjort)	Krysning av riksvei 45
156	Lomeland 2	Rådyr (elg, hjort)	Krysning av riksvei 45
157	Oltedalsvatnet	Rådyr	Krysning av riksvei 45
158	Oltedal 1	Rådyr	Krysning av riksvei 45
159	Oltedalsheia	Hjort (rådyr, elg)	Krysning av riksvei 508
160	Oltedal	Elg	Trekkroute i liene på nordsiden av Oltedal
161	Oltedal 2	Rådyr	Krysning av riksvei 45
162	Oltedal 3	Rådyr	Krysning av riksvei 45
163	Oltedal 4	Rådyr	Krysning av riksvei 45
164	Oltedal 5	Rådyr	Krysning av riksvei 45
165	Rage	Hjort og rådyr	Krysning av riksvei 45 og videre trekkruiter mot Foreknuten
166	Oltedalsvatnet	Elg	Trekkroute i skogområdene sør for Oltedalsvatnet
167	Svartedalen	Hjort (elg)	Trekkroute i dalgangen mellom Dirdal og Kyrkjestadvatnet
168	Røyrdalen mv	Hjort	Trekkroute mellom Røyrdalen (riksvei 45) og Oltesvik
169	Dirdal 1	Hjort	Krysning av riksvei 45. Også rådyr benytter denne.
170	Dirdal 2	Hjort	Krysning av riksvei 45. Også rådyr benytter denne.
171	Dirdal 3	Hjort	Krysning av riksvei 45. Også rådyr benytter denne.
172	Dirdal 4	Hjort	Krysning av riksvei 45. Også rådyr benytter denne.
173	Frafjord 1	Hjort	Krysning av fylkesvei 281.
174	Frafjord 2	Hjort	Krysning av fylkesvei 281.
175	Brådlandsdalen	Hjort	Trekkroute til og fra Brattelifjell

176	Mån	Hjort	Trekkroute til og fra Brattelifjell
177	Eikeskog	Hjort	Trekkroute til og fra Brattelifjell

3.3.12 Andre pattedyrarter

Andre pattedyrarter som yngler i kommunen er rødrev, grevling, mår, mink, røyskatt, snømus, hare, ekorn, bever, samt flere arter smågnagere og flaggermus. Dette er alle arter som er vanlig forekommende i store deler av fylket.

Grevling er vanlig forekommende i store deler av Gjesdal kommune, med ett av tyngdeområdene i fylket her. Arten er vanligst i det bølgete kulturlandskapet i den vestlige delen av kommunen. Her yngler grevlingen gjerne i tilknytning til skogåser, brattberg, i ur og dyrkningsrøyser.

Rødrev er vidt utbredt i Gjesdal kommunen, og er et vanlig, om enn fåtallig dyr i kulturlandskapet i kommunen. Flere hiplasser er kjent, men de som sitter inne med slike opplysninger har i liten grad ønsket å bidra med lokalitetsangivelser. Det er ikke inkludert noen hilokaliteter i viltkartet for Gjesdal.

Mår er utbredt i store deler av kommunen, men er mest knyttet til skog. Bestanden er glissen, men det har sammenheng med at arten bruker store leveområder.

Mink er vanlig i tilknytning til vann og vassdrag og i tilknytning til fjordområdene i kommunen.

Hare er et vanlig forekommende dyr i kommunen, og mange informanter melder også om bestandsøking for arten.

Bever har yngleplass i vannet Orelo, like sør for Jensavatnet. Lokaliteten ligger i Bjerkreim kommune, men arten beiter også i Jensavatnet.

Det er ikke gjennomført systematiske kartlegginger av flaggermus i Gjesdal kommune. På nettstedet Artsobservasjoner er det likevel lagt inn flere funn av dyregruppen, av flaggermus-entusiaster som bruker ultralyddetektor. Det foreligger funn av både dvergflaggermus (3 lokaliteter) og nordflaggermus (1) fra kommunen. Det er grunn til å tro at begge arter er lokalt vanlige i kommunen. Ingen yngleplasser for artene er kjent.

Viktige områder

Det er ikke inkludert noen viktige viltområdene for andre dyrearter i Gjesdal kommune.

3.3.14 Rødlistearter

Flere arter som er oppført på liste over truede og sårbare arter, den såkalte rødlisten, er knyttet til Gjesdal kommune gjennom året. Tabell 3.17 gir en oversikt over rødlistede arter som er dokumentert eller antatt ynglende i kommunen, og/eller som ellers skulle ha viktige funksjonsområder i kommunen. Som det fremgår av tabellen er det stort sett fuglearter i kommunen som er oppført på nasjonal rødliste

Rødlistekategoriene fremgår av tabell 3.18.

Tabell 3.18. Oversikt over rødlistede viltarter som er knyttet til kommunen.

Art	Rødliste	Forekomst i kommunen
Småsalamander	NT	Er registrert ynglende på tre lokaliteter ved Giljastølen. Trolig finnes arten på flere lokaliteter i samme område
Storlom	NT	Sjelden hekkefugl i kommunen. Kun tre kjente lokaliteter
Toppdykker	NT	Kun en hekkelokalitet i kommunen; ett par har hekket i Kyrkjevika i flere år.
Svartand	NT	Sjelden hekkefugl i indre delen av kommunen. Hekker i Jensavatnet, og kanskje også i andre vann i denne delen av kommunen
Hønehauk	NT	Hekker i minst to områder i kommunen. Flere reirplasser er kjent fra begge de to dokumenterte lokalitetene
Fiskemåke	NT	Sjelden hekkefugl i kommunen nå. Har vært betydelig vanligere tidligere
Strandsnipe	NT	Vanlig hekkefugl i tilknytning til vann og vassdrag. Flere titalls, kanskje tresifret antall hekkende par i kommunen
Vipe	NT	Fåtallig hekkefugl i det åpne kulturlandskapet. Dramatisk negativ bestandsutvikling i Gjesdal som ellers i Norge.
Hubro	EN	Flere tidligere hekkeområder for hubro. Bestanden har i løpet av de siste tiårene utviklet seg negativt, og arten er trolig utgått fra flere lokaliteter
Sanglerke	NT	Fåtallig hekkefugl i områder med relativt ekstensive arealer med dyrka mark. Kjent fra noen få lokaliteter
Tårnseiler	NT	Fåtallig hekkefugl i bebyggelse. Kun noen få lokaliteter i Ålgård er kjent for denne arten, som hekker på bygninger.
Stær	NT	Fåtallig hekkefugl i forbindelse med bebyggelsen. Selv om arten har hatt klar tilbakegang i Norge, hekker det ennå flere titalls par i kommunen
Tornskate	NT	Dokumentert hekkende ved Madland i 2014. Første funn i kommunen var dermed et hekkefunn.

Tornirisk	NT	Fåtallig hekkefugl i kulturlandskapet. Hekkebestanden ligger trolig på under 10 par.
Bergirisk	NT	Fåtallig hekkefugl i kulturlandskapet og ved brattberg. Hekkebestanden antas å ligge under 10 par.

Tabell 3.19. Rødlistekategorier for arter (fra Kålås et al. 2010).

Kode	Kategorier	Kommentar
CR	Kritisk truet (Critically endangered)	En art er <i>kritisk truet</i> når best tilgjengelig informasjon indikerer at et av kriteriene A – E for kritisk truet er oppfylt. Arten har da ekstremt høy risiko for utdøing.
EN	Sterkt truet (Endangered)	En art er <i>sterkt truet</i> når best tilgjengelig informasjon indikerer at et av kriteriene A – E for sterkt truet er oppfylt. Arten har da svært høy risiko for utdøing.
VU	Sårbar (Vulnerable)	En art er <i>sårbar</i> når best tilgjengelig informasjon indikerer at et av kriteriene A – E for sårbar er oppfylt. Arten har da høy risiko for utdøing.
NT	Nær truet (Near threatened)	En art er <i>nær truet</i> når den ikke tilfredsstiller noen av kriteriene for CR, EN eller V, men er nære ved å tilfredsstille noen av disse kriteriene nå eller i nær fremtid.
DD	Datamangel (Data deficient)	En art settes til kategori <i>datamangel</i> når usikkerhet om artens korrekte kategori-plassering er svært stor, og klart inkluderer hele spekteret av mulige kategorier fra og med CR til og med LC.

VEDLEGG

1. Faktaark for offentlige viltområder (egen fil)
2. Faktaark for viltområder unntatt offentligheten (egen fil)
3. Viltartene i kommunen

VEDLEGG 3. VILTARTENE I KOMMUNEN

Kodene for årstid står for vinter (D-F), vår (M-M), sommer (J-A) og høst (S-N).

Tall i parentes er antall funn registrert i Artsobservasjoner, AO

(<http://artskart.artsdatabanken.no>).

Art	Forekomst	Årstid
Buttsnutfrosk	Vanlig forekommende	WVSH
Nordpadde	Vanlig forekommende	WVSH
Liten salamander	Vanlig forekommende på noen få lokaliteter	WVSH
Slettsnok	Sjelden, kun rapportert om ett funn; ved Giljastølen	WVSH
Hoggorm	Vanlig forekommende	WVSH
Firfisle	Vanlig forekommende	WVSH
Stålorm	Vanlig forekommende i lavlandet	WVSH
Fugler		
Storlom	Fåtallig hekkefugl	VSH
Islom	Sjelden gjest (ett funn i Frafjord vinteren 2013/2014)	W
Smålom	Fåtallig hekkefugl	VSH
Horndykker	Sjelden gjest (2)	H
Toppdykker	Fåtallig hekkefugl	VSH
Dvergdykker	Fåtallig, mulig hekkefugl	WVSH
Storskarv	Lokalt vanlig i ferskvann og sjø gjennom året	WVSH
Gråhegre	Fåtallig hekkefugl og gjest	WVSH
Egretthegre	Sjelden gjest (1), Kyrkjevika	V
Rørdrum	Sjelden gjest (1)	WV
Grågås	Regelmessig trekkgjest vår og høst, helst overflygende flokker	WVSH
Kortnebbgås	Sjelden gjest (1)	H
Stripegås	3 ind. sett sitte på isen, ca. 1970	W
Hvitkinngås	Sjelden gjest (2)	SH
Kanadagås	Regelmessig sommergjest. Sjelden hekkefugl	VSH
Knoppsvane	Fåtallig hekkefugl	WVSH
Sangsvane	Regelmessig overvintrer	WVSH
Dvergsvane	Sjelden gjest (1)	V
Gravand	Fåtallig gjest (3)	WS
Mandarinand	Sjelden gjest, bl.a. Hølen 11.4. 2007	V
Brudeand	Sjelden gjest, Hølen 2003 - 2004	WVSH
Stjertand	Sjelden gjest (5)	VSH
Krikkand	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest	WVSH
Brunnakke	Fåtallig gjest, helst om våren. Sjelden hekkefugl	VSH
Stokkand	Vanlig hekkefugl, trekkgjest og overvintrer	WVSH
Knekkand	Sjelden gjest (1)	S
Snadderand	Sjelden gjest (2)	VH
Toppand	Fåtallig hekkefugl, regelmessig trekkgjest og overvintrer	WVSH
Bergand	Sjelden gjest (7). Kyrkjevika og Limavika	WVH
Kvinand	Vanlig overvintrer	WVSH
Havelle	Sjelden vintergjest (4)	W
Sjørørre	Sjelden gjest, helst vinter	WSH
Svartand	Fåtallig hekkefugl og sjelden/fåtallig gjest ellers i året	WVSH
Lappfiskand	Sjelden gjest (6), Kyrkjevika og Limavika	WVH
Siland	Fåtallig art gjennom året, sjelden hekkefugl	WVSH
Laksand	Vanlig om vinteren, men sjelden hekkefugl	WVSH
Stivhaleand	Ett kjent funn; Myratjørn ca. år. 2000	
Ærfugl	Sjelden gjest (2)	S
Hønsehauk	Sjelden hekkefugl og regelmessig, men fåtallig i vinterhalvåret	WVSH
Spurvehauk	Fåtallig hekkefugl og regelmessig, men fåtallig i vinterhalvåret	WVSH
Kongeørn	Sjelden hekkefugl og regelmessig, men fåtallig i vinterhalvåret	WVSH
Småskrikeørn	Sjelden gjest, funn ikke innsendt for godkjenning	V
Musvåk	Regelmessig, men fåtallig trekkgjest og overvintrer	WVSH
Fjellvåk	Uregelmessig hekkefugl og regelmessig, men fåtallig trekkgjest	VSH

Sivhauk	Sjelden gjest (1)	S
Myrhauk	Fåtallig trekkgjest, spesielt høsten	VH
Engghauk	Sjelden gjest (1)	V
Havørn	Fåtallig hekkefugl, regelmessig, men fåtallig overvintrer	WVSH
Svartglente	Sjelden gjest (1), Øvstebødalen 5.10.2014	H
Vepsevåk	Sjelden trekkgjest (3)	H
Fiskeørn	Sjelden sommer- og trekkgjest	VS
Dvergalk	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest. Sjelden overvintrer	WVSH
Vandrefalk	Fåtallig hekkefugl og regelmessig trekkgjest. Sjelden overvintrer	WVSH
Jaktfalk	Sjelden gjest, mulig hekkefugl	WVSH
Lerkefalk	Sjelden gjest (1)	S
Tårnfalk	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest. Sjelden overvintrer	WVSH
Vaktel	Sjelden gjest (3)	VS
Fasan	Sjelden gjest (5)	WVH
Lirype	Vanlig hekkefugl i indre deler av kommunen	WVSH
Fjellrype	Vanlig hekkefugl i indre deler av kommunen	WVSH
Orrfugl	Vanlig hekkefugl, men bestanden minkende	WVSH
Storfugl	Tidligere fåtallig hekkefugl, nå kanskje helt utgått	WVSH
Trane	Sjelden gjest (1). I tillegg til funn i AO, og 2 ind. 11.5. 2005	V
Åkerrikse	Sjelden gjest	VS
Sothøne	Sjelden hekkefugl, fåtallig hele året	WVSH
Sivhøne	Sjelden overvintrer	VHW
Myrrikse	Sjelden gjest; Kyrkjevika ca. 1990	
Vannrikse	Sjelden gjest, primært vinter. Sang registrert i Kyrkjevika	WVSH
Tjeld	Regelmessig, men fåtallig trekkgjest vår. Sjelden hekkefugl	VS
Dverglo	Sjelden gjest, har tidligere hekket ved Klugsvatnet og på Lima	VS
Sandlo	Sjelden hekkefugl og trekkgjest	VS
Boltit	Sjelden gjest, potensiell hekkefugl i indre deler av kommunen	V
Heilo	Fåtallig hekkefugl og regelmessig trekkgjest	VSH
Tundralo	Sjelden gjest; Flassavatnet høsten ca. 1990	H
Vipe	Fåtallig hekkefugl, negativ bestandsutvikling. Vanlig om våren	VSH
Strandsnipe	Vanlig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Myrsnipe	Sjelden trekkgjest (1), Kyrkjevika okt. 2014	H
Fjæreplytt	Fåtallig - sjelden hekkefugl	VS
Enkeltebekkasin	Fåtallig hekkefugl og regelmessig trekkgjest. Sjelden overvintrer	WVSH
Lappspove	Sjelden gjest (1)	V
Kvartbekkasin	Sjelden gjest (2)	WV
Storspove	Sjelden hekkefugl og trekkgjest	WVH
Småspove	Sjelden gjest. Hekket på 70-tallet ved Ålgård	VS
Brushane	Sjelden gjest. Var leik ved Skurve på 70-tallet	VS
Rugde	Fåtallig hekkefugl, kan overvintrer	WVSH
Grønnstilk	Sjelden trekkgjest (3)	S
Gluttsnipe	Sjelden trekkgjest (7)	VSH
Skogsnipe	Fåtallig trekkgjest (12)	VS
Rødstilk	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest	VS
Hettemåke	Fåtallig – sjelden gjest	VSH
Gråmåke	Vanlig, men stort sett fåtallig art gjennom året. Hekker ikke	WVSH
Fiskemåke	Sjelden/fåtallig hekkefugl. Lokalt vanlig gjennom året	WVSH
Sildemåke	Vanlig forekommende i sommerhalvåret. Usikker om den hekker	VSH
Grønlandsmåke	Sjelden gjest (2)	WV
Svartbak	Fåtallig hekkefugl, fåtallig ellers gjennom året	WVSH
Krykkje	Sjelden gjest, trolig ett funn i Høgsfjorden	
Makrellterne	Sjelden gjest i Høgsfjorden om sommeren	S
Rødnebbterne	Sjelden gjest i Høgsfjorden om sommeren	S
Alkekonge	Sjelden gjest (1). Skal være ytterligere to funn utover funnet i AO	H
Teist	Sjelden gjest (2). Har trolig hekket i Frafjord	VS
Lomvi	Sjelden gjest, sett Frafjord 23.9. 2012	H
Bydue	Sjelden gjest (1)	V

Skogdue	Sjelden gjest, ett ind. sett høsten 2012 i Ålgård	H
Ringdue	Vanlig hekkefugl og trekkgjest	WVSH
Tyrkerdue	Fåtallig hekkefugl i Ålgård	WVSH
Gjøk	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Perleugle	Sjelden gjest. Ett funn fra Oppstad ca. 1990	
Jordugle	Sjelden gjest (3)	WVH
Hornugle	Sjelden gjest. Ingen hekkefunn.	
Hubro	Fåtallig hekkefugl, stasjonær	WVSH
Spurveugle	Sjelden gjest (5)	WVS
Kattugle	Vanlig, men fåtallig hekkefugl. Stasjonær	WVSH
Haukugle	Sjelden streiffugl	WVH
Hvitryggspett	Sjelden hekkefugl. Stasjonær.	WVSH
Flaggspett	Streif- og invasjonfugl	WVSH
Dvergspett	Fåtallig hekkefugl, streiffugl	WVSH
Svartspett	Sjelden streiffugl (1)	H
Tretåspett	Sjelden gjest (1)	V
Gråspett	Vanlig, men fåtallig hekkefugl. Streiffugl	WVSH
Grønnspekk	Fåtallig streiffugl – usikkert om arten hekker i kommunen	VSH
Vendehals	Sjelden – fåtallig gjest, usikker om arten hekker fast	VS
Tårnseiler	Sjelden – fåtallig hekkefugl og næringssøkende. Bebyggelse	VS
Hærfugl	Sjelden gjest, Madland på 80-tallet	
Taksvale	Fåtallig hekkefugl	VS
Låvesvale	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Sandsvale	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest. Noen få hekkekolonier	VSH
Sanglerke	Sjelden hekkefugl og trekkgjest	VSH
Fjellerke	Sjelden gjest (1)	V
Skjærpiplerke	Sjelden gjest (2)	H
Heipiplerke	Vanlig hekkefugl og trekkfugl. Sjelden overvintrer	WVSH
Trepipplerke	Vanlig hekkefugl og trekkfugl.	VSH
Linerle	Vanlig hekkefugl og trekkfugl. Sjelden overvintrer	WVSH
Vintererle	Sjelden hekkefugl og overvintrer. Fåtallig trekkfugl	WVSH
Gulerle	Sjelden gjest (8)	SH
Tornskate	Sjelden hekkefugl. Kun ett funn – hekking i Madland i 2014	VS
Varsler	Sjelden – fåtallig i vinterhalvåret. Antatt hekking Giljastølen	WVSH
Stær	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest. Overvintrer regelmessig	WVSH
Ravn	Vanlig, men fåtallig hekkefugl. Ses og i småflokker	WVSH
Kråke	Vanlig, men fåtallig hekkefugl. Ses og i småflokker	WVSH
Svartkråke	Sjelden gjest (kilde: Bjørn Øvstaas)	
Kornkråke	Sjelden gjest (3)	WH
Kaie	Sporadisk – uregelmessig i vinterhalvåret. Ofte i flokker	WVH
Nøtteskrike	Sjelden hekkefugl, ellers streiffugl	WVSH
Nøttekråke	Sjelden gjest (3)	WH
Skjære	Vanlig, men fåtallig hekkefugl. I stor grad stasjonær	WVSH
Sidensvans	Streif- og invasjonfugl om høsten	WH
Fossekall	Vanlig, men fåtallig hekkefugl	WVSH
Gjerdessmet	Vanlig hekkefugl. Trekkgjest og fåtallig overvintrer	WVSH
Jernspurv	Vanlig hekkefugl. Vanlig trekkfugl og sjelden overvintrer	WVSH
Svarthvit fluesnapper	Vanlig, men fåtallig hekkefugl. Trekkgjest, men sjelden om høsten	VSH
Gråfluesnapper	Vanlig, men fåtallig hekkefugl. Trekkgjest.	VSH
Trostesanger	Kun ett funn; syngende hann i Limavika i 2014	S
Myrsanger	Sjelden gjest, fire syngende fugler registrert i Artskart	VS
Sivsanger	Sjelden hekkefugl, noen få funn om høsten	VSH
Rørsanger	Sjelden hekkefugl (trolig kun ett par, i Storehølen)	VS
Gulsanger	Vanlig, men fåtallig hekkefugl.	VS
Gresshoppesanger	Sjelden gjest (8). Kan ha hekket i kommunen	VS
Gransanger	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Gulbrynsanger	Sjelden høstgjest (3+ funn på Giljastølen)	H
Bøksanger	Sjelden gjest, trolig hekkefugl (2)	VS

Løvsanger	Vanlig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Fuglekonge	Sjelden hekkefugl. Vanlig trekkfugl om høsten. Noen overvintrer	WVSH
Munk	Vanlig hekkefugl og trekkgjest. Sjelden overvintrer	WVSH
Hagesanger	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest.	VSH
Tornsanger	Vanlig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Møller	Fåtallig gjest, trolig hekkefugl	VSH
Rødstrupe	Vanlig hekkefugl og trekkgjest. Noen få overvintrer	WVSH
Nattergal	Sjelden gjest; en syngende Hadland i 2010 (1)	S
Blåstrupe	Sjelden gjest (4)	VS
Steinskvett	Vanlig hekkefugl og trekkgjest.	VSH
Rødstjert	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Buskskvett	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Svartstrupe	Sjelden gjest (2)	V
Rødvingetrost	Vanlig hekkefugl og trekkgjest. Noen få overvintrer av og til.	WVSH
Svarttrost	Vanlig hekkefugl og trekkgjest. En del overvintrer ved bebyggelse	WVSH
Måltrost	Vanlig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Gråtrost	Vanlig hekkefugl og trekkgjest. Noen få overvintrer av og til.	WVSH
Ringtrost	Vanlig hekkefugl og trekkgjest.	VSH
Duetrost	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest	VSH
Blåmeis	Vanlig hekkefugl og streifgjest. En del overvintrer ved bebyggelse	WVSH
Toppmeis	Sjelden hekkefugl og streifgjest	WVSH
Kjøttmeis	Vanlig hekkefugl og streifgjest. En del overvintrer ved bebyggelse	WVSH
Svartmeis	Fåtallig hekkefugl og streifgjest. En del overvintrer ved bebyggelse	WVSH
Granmeis	Fåtallig hekkefugl og streifgjest. Overvintrer	WVSH
Løvmeis	Sjelden gjest, spesielt om høsten (14)	VH
Spettmeis	Fåtallig hekkefugl og streifugl. Overvintrer	WVSH
Stjertmeis	Fåtallig hekkefugl og fåtallig streifugl. Overvintrer	WVSH
Trekryper	Sjelden hekkefugl og fåtallig streifugl. Overvintrer	WVSH
Gråspurv	Fåtallig hekkefugl og streifugl. Overvintrer	WVSH
Pilfink	Fåtallig hekkefugl og streifugl. Overvintrer	WVSH
Brunsisik	Vanlig hekkefugl og streifgjest. Noen få overvintrer	WVSH
Tornirisk	Fåtallig hekkefugl og streifugl.	VSH
Stillits	Sjelden gjest. Hekking?	WVSH
Grønnfink	Fåtallig hekkefugl. Vanligst i vinterhalvåret	WVSH
Gråsisik	Fåtallig hekkefugl. Vanlig streiffugl, en del overvintrer	WVSH
Bergirisk	Sjelden – fåtallig hekkefugl. Noe høsttrekk	VSH
Polarsisik	Sjelden gjest (1)	H
Grønnsisik	Fåtallig hekkefugl og trekkgjest. Noen få overvintrer	WVSH
Rosenfink	Sjelden gjest. Syngende registrert i 2009 og par i 2011. Hekking?	VS
Kjernebiter	Sjelden gjest (7).	SH
Bokfink	Vanlig hekkefugl og trekkfugl. Noen få overvintrer	WVSH
Bjørkefink	Fåtallig hekkefugl. Vanlig trekkfugl og overvintrer	WVSH
Grankorsnebb	Sjelden hekkefugl. Uregelmessig - vanlig streiffugl.	WVSH
Båndkorsnebb	Uregelmessig streiffugl, spesielt om høsten	WSH
Furukorsnebb	Sjelden hekkefugl og streiffugl	VSH
Konglebit	Sjelden streiffugl i indre deler av kommunen (3)	WH
Dompap	Fåtallig hekkefugl, trekkgjest og overvintrer	WVSH
Gulspurv	Fåtallig hekkefugl, trekkgjest og overvintrer	WVSH
Sivspurv	Fåtallig hekkefugl, trekkgjest. Sjelden overvintring	WVSH
Snøspurv	Sjelden trekkfugl og hekkefugl (5)	WVSH
Pattedyr		
Piggsvin	Vanlig forekommende i tettbebyggelsen	WVSH
Dvergspissmus		WVSH
Krattpissmus	Trolig vanlig	WVSH
Vannspissmus	Trolig vanlig i vassdrag i lavereliggende deler av kommunen (1)	WVSH
Nordflaggermus	Trolig vanlig forekommende i lavlandet (2)	WVSH
Dvergflaggermus	Trolig vanlig forekommende i lavlandet (3)	WVSH

Hjort	Vanlig forekommende i uforstyrrede skogområder	WVSH
Elg	Fåtallig forekommende i noen få hei- og skogområder	WVSH
Rådyr	Vanlig forekommende i uforstyrrede lavereliggende kulturlandskap	WVSH
Rein	Sporadisk forekommende i de nordøstlige fjellområder	WVSH
Gaupe	Kun streifdyr registreres. Sjelden	WVSH
Rødrev	Vanlig forekommende, men fåtallig	WVSH
Røyskatt	Spredt forekomst	WVSH
Snømus	Fåtallig - sjelden	WVSH
Mink	Vanlig forekommende i vassdrag og langs kysten. Fåtallig.	WVSH
Mår	Vanlig forekommende i store deler av kommunen. Fåtallig..	WVSH
Grevling	Vanlig forekommende i lavereliggende kulturlandskap. Fåtallig	WVSH
Steinkobbe	Vanlig forekommende, men fåtallig i Frafjord og Dirdal. Yngler?	WVSH
Bever	Sjelden forekommende i de indre deler av kommunen. Yngler	WVSH
Hare	Vanlig – fåtallig, hele kommunen	WVSH
Ekorn	Vanlig i tilknytning til barskog og eikeskog	WVSH
Småskogmus	Vanlig i skog og hei	WVSH
Husmus	Sjelden og kun i tilknytning til bebyggelse	WVSH
Brunrotte	Vanlig i tilknytning til bebyggelse	WVSH
Lemen	Varierende forekomst i høyereliggende, indre deler av kommunen	WVSH
Klatremus	Fåtallig	WVSH
Gråsidemus	Fåtallig	WVSH
Markmus	Vanlig i lavereliggende deler av kommunen	WVSH